KLUKA

GAZETA WYDAWANA PRZEZ TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW OD 1994 ROKU

Nr 437 ISSN 146-9271 miesięcznik 15 maja 2022 2,50 zł (w tym 8%VAT)

ISSN 0142-6923

9 770142 692715

Rydułtowy i gminy powiatu wodzisławskiego oraz rybnickiego

W numerze:

- ***Aktualności***
- ***Fotorelacje***
- ***Wele byfyja***
- ***Z życia Miasta***
- ***Podania śląskie***
- ***Sprawozdanie z prac Burmistrza***
- ***Rozważania Prezesa***
- ***O zdrowiu***
- ***Kalendarium***
- ***Poezje***
- ***Wieści z Gminy Lyski***
- ***I dużo więcej ...***

Redaktor wydania: Joanna Rusok

Redaktor wydania: Janina Oleś

Lista Jubilatów-05.04.2022r.

Żelazne Gody-65 lat po ślubie:
1. Achtelik Erwin i Cecylia

Diamentowe Gody-60 lat po ślubie:
1. Heliosz Eryk i Krystyna

Szmaragdowe Gody-55 lat po ślubie:
1. Achtelik Henryk i Urszula
2. Biały Ewald i Aniela
3. Drobny Jerzy i Regina
4. Janoszek Marian i Brygida
5. Mańka Henryk i Urszula

Złote Gody - 50 lat po ślubie:
1. Głód Józef i Krystyna
2. Kupczyk Eugeniusz i Krystyna
3. Niewrzoł Paweł i Lidia
4. Riedel Jan i Janina
5. Rydzewski Jerzy i Marianna
6. Szweda Henryk i Kornelia
7. Wieczorek Henryk i Blandyna (nieobecni)

Życzenia

Z Okazji 80tych i 90tych urodzin
Naszych zasłużonych członków TMRu

Jerzego Jankowskiego
i Alojzego Stebla

Składamy Jubilatom
Serdeczne życzenia pomyślności,
Szczęścia, zdrowia
i nieustającej energii do dalszej pracy.

Zarząd TMR
Redakcja „KLUKI"
i Przyjaciele

Zbijaczka, czyli świniobicie na Śląsku

Na całym Śląsku mięso wieprzowe i jego przetwory, zwłaszcza smalec, uchodziły za bardzo pożywne, zdrowe i smaczne.

Zbijaczka, czyli świniobicie było nie lada wydarzeniem w życiu każdej wiejskiej rodziny. Odbywała się raz w roku, w okresie jesienno-zimowym, najczęściej na przedzimiu, kiedy temperatura spadała, dzięki czemu wyroby i mięso można było trzymać dłużej. Wcześniej przez dziesięć miesięcy hodowano i tuczono świnię, czyli *kormika*, inaczej nazywanego *babuciym* albo *wieprzkiym*. *Zbijanim* zajmował się *masorz*, jednak cała akcja była doskonale zaplanowana i już w przeddzień każdy domownik znał swoje obowiązki.

Masorz zaczynał pracę wcześnie rano, gdyż zrobienie *krupnioków*, *żymloków*, *preswusztu*, *leberwusztu*, *szmalcu* i przygotowanie mięsa oraz boczku do wędzenia było czasochłonne. Ponieważ na wsi żyło się skromnie, oprócz mięsa wykorzystywano wszystkie podroby, krew i jelita do sporządzania wyrobów masarskich. Nic nie mogło się zmarnować. Świeżo zrobioną *gardawe* lub *krupnioki* i *kotłówke*, czyli zupę ze *zbijaczki* zanoszono do sąsiadów, oni odwdzięczali się tym samym w innym terminie. Na degustację mięsnych wyrobów zapraszano rodzinę i przyjaciół. Był to niezwykle lubiany, a zarazem integrujący zwyczaj zwłaszcza, że wypijano przy tym niejeden kieliszek *gorzołki*.

W okresie świniobicia spiżarnie, komory i strychy zapełniały się wyrobami wędliniarskimi i mięsem. Niektóre produkty ze świniobicia, takie jak *kotłówka* czy *gardawa* były konsumowane od razu. Inne np. *krupnioki*, *żymloki*, *preswuszt*, *leberwuszt*, *galert* zjadano na bieżąco. Pozostałe poddawane były konserwacji i przechowywano je w chłodnych, czystych i dobrze wentylowanych pomieszczeniach, a podawano je podczas ważniejszych uroczystości rodzinnych i dorocznych (np. Pierwsza Komunia Święta lub Barbórka).

Panowało przekonanie, że tłuste jedzenie ma właściwości lecznicze i zapewnia siłę do pracy oraz jest warunkiem zachowania dobrego zdrowia. W zimie zapasy ze świniobicia dostarczały omasty do codziennych posiłków, takich jak *brołtzupa, abo kapusta kiszono ze szpyrkami czy sznita ze szmalcym*. Żelaznym zapasem był zawsze *szmalec* i natarta solą, powieszona na haku w spiżarni *szpyrka*.

Śląscy gospodarze znali wiele sposobów konserwacji i przechowywania wyrobów mięsnych, np. peklowanie z późniejszym przeznaczeniem na wędzenie, solenie oraz *zaprawiani w krauzach*, czyli wekowanie. Do przygotowania specjałów mięsnych wykorzystywano *roztomańte* przyprawy i zioła, m.in.: sól, pieprz, saletrę, majeranek, jałowiec, cebulę, czosnek, liście laurowe, ziele angielskie, kolendrę, gałkę muszkatołową.

Niektóre metody konserwacji odeszły do lamusa z momentem pojawienia się lodówek i nie są już dziś praktykowane, np. przechowywanie mięsa w węglu drzewnym lub w ziołach o działaniu bakteriobójczym (np. w liściach chrzanu) lub włożenie mięsa do *boncloka* i zasolenie czy też obłożenie młodymi pokrzywami, zawinięcie w lnianą ściereczkę i umieszczenie w chłodnej piwnicy lub komorze. Innym sposobem było chłodzenie w bańkach w przydomowej studni z wodą. Metody te przedłużały świeżość wyrobów mięsnych o około tydzień.

Leberwuszt (pasztetówka) i *preswuszt* (salceson) jadano też w dni powszednie na śniadanie i kolację – *leberkom* smarowano *sznity*, *preswuszt* kładziono plastrami na chleb. Dobrze schłodzony *leberwuszt* można było też pokroić. Często do chleba z tymi wyrobami podrobowymi podawano kiszone ogórki.

Innym, typowo śląskim daniem są do dziś *karbinadle*, czyli kotlety mielone z mięsa wieprzowego lub wieprzowo-wołowego, podawane z ziemniakami i surówką z kiszonej kapusty. *Karbinadle*, czyli kotlety mielone, są nazywane także *karminadlami* lub *kardinadlami*.

https://bonclok.pl/kuchnia/lod-swiynta/267-zbijaczka-czyli-swiniobicie-na-slasku.html

Przygotowywanie szmalcu. Fot. Anna Lerch-Wójcik

Szmalec czyli "tuste" (szpyrka)

Składniki:
60 dkg słoniny
1 cebula
25 dkg boczku wędzonego
Pieprz, majeranek, sól

Wykonanie:
słoninę boczek cebulę kroimy w drobną kostkę
smażymy na złoty kolor na wolnym ogniu
doprawiamy solą, pieprzem, i majerankiem
gorący smalec przelewamy do sterylnych słoiczków zakręcamy.

http://www.przepismamy.pl/2013/08/smalec-czyli-tuste.html

DZIAŁANIA PROMUJĄCE POSTAWY PROEKOLOGICZNE

W PUBLICZNYM PRZEDSZKOLU NR 3

W Publicznym Przedszkolu nr3 w Rydułtowach realizując tematykę ekologiczną staramy się wykorzystywać całe bogactwo środków, metod i form, które mogą przyczynić się do lepszego wprowadzenia dzieci w tematy ekologiczne. Stwarzamy dzieciom okazje do: obserwowania i oglądania, poznawania i przeżywania, doświadczania i badania, wypowiadania się oraz działania i tworzenia osiągamy pozytywne rezultaty w działalności ekologicznej. W tym roku 29 marca, grupy najstarsze z naszego przedszkola odwiedziły Ciepłownię Rydułtowy przy KWK.

Dzieci zobaczyły cały proces wytwarzania energii cieplnej, potrzebnej do ogrzania naszych domów i ciepłej wody, lecącej z kranów. Zobaczyły ogromny piec i morze płomieni, który zrobił na nich ogromne wrażenie oraz stację uzdatniania wody. Dzieci były wszystkiego ciekawe i zadawały mnóstwo pytań. Na zakończenie wizyty każdy przedszkolak otrzymał słodki upominek oraz książeczkę z serii „Czerwony Kapturek w mieście".

Z okazji obchodów Światowego Dnia Ziemi dzieci z grupy Tygryski z Publicznego Przedszkola nr 3 w Rydułtowach zaprezentowały spektakl ekologiczny pt: „Smog Wawelski". Przedstawienie zostało przygotowane pod kierunkiem nauczycielki mgr Beaty Urbańczyk, na podstawie najbardziej znanej krakowskiej legendy. Na sali zgromadziły się wszystkie grupy przedszkolne i z zapartym tchem czekały na to co będzie działo się na scenie. Dzieci ubrane w piękne krakowskie stroje pokazały swoje umiejętności recytatorskie i artystyczne oraz wzbogaciły wiedzę na temat właściwych zachowań proekologicznych. Mali aktorzy zademonstrowali nie tylko jak segregować odpady, ale przede wszystkim uświadomili widzom szkodliwość smogu i pokazali w jaki sposób zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza. Występy przedszkolaków wzbudziły ogromne emocje wśród widowni. Wszyscy uczestnicy nagrodzeni zostali gromkimi brawami.

Uroczystość zakończył „Ekologiczny pokaz mocy". Dzieci wraz ze swoimi rodzicami wykonały eko-kreacje z różnorodnych materiałów przeznaczonych do recyklingu. Świetnie się przy tym bawiły – stanowczym i odważnym krokiem przechodziły po wybiegu. Przedszkolaki udowodniły, że moda i ekologia mogą iść w parze.

Serdecznie dziękujemy pracownikom Ciepłowni za możliwość wzbogacenia wiedzy w zakresie racjonalnego korzystania z ciepła jak również zrozumienie procesu produkcji ciepła i ciepłej wody. Dziękujemy rodzicom z przedszkola za współpracę, pomysłowość i wykonanie przepięknych strojów.

Beata Urbańczyk

Lucjan Malinowski, autor zbioru, którego fragmenty prezentujemy wybierając się w 1869 roku w słynną podróż etnograficzną na Śląsk poruszał się śladami Józefa Lompy. Byłoby wspaniale, gdyby pamięć o tym wspaniałym Ślązaku nie zaginęła!

Podania

Baśnie i klechdy

O trzech olbrzymach i Myśliwczyku

Jedna matka miała jednego synka, dała go wyuczyć na myśliwca. Ta jak był towarzyszem, tak chciał iść do światu, ale matka go nie chciała puścić, bo była uboga a stara, tak nie mogła se na siebie zarobić. Szła ze swoim synem do lasa, coby tam mógł co zastrzelić, coby mieli co jeść.

Tak tam byli, aż było ćma, tak uzdrzeli, że tam w lesie jest ogień. Szli ku temu ogniu obejzdrzeć, co tam jest i uzdrzeli, że tam są trze olbrzymi. Mieli dziwoką świnię upieczoną a jedli ją.

On wzion swoję flintę, prawił matce, że musi temu obrowi mięso z widełek ściepnąć, zestrzelić go. Tak se zrobił. Ober pomiarkował, że mu to musi kto zestrzelać. Rozeszli się, hledali, kaj tam jest kto i chycili tego Myśliwczyka. Pytali się go kwoli jakiej przyczyny im to mięso ściepował. On im prawił, że ma wielki głód. Oni mu prawili, że może przy nich zostać. On im prawił, że ma matkę, tam w lesie też, a że je bardzo uboga. Dali jej tego mięsa, co im go jeszcze zostało, a on musiał iść z nimi do jednego zamku. Matka została ta przy ogniu, kaj to mięso piekli, a on szedł z nimi do tego zamku. Chcieli ten zamek wyrabować, a nie mogli nigdzie wleźć, bo był wysokim murem otoczony. Musieli dziurę wykopać, a on Myśliwczyk najpierwszy wlazł do tej dziury. Wzion ze sobą siekierę, a jak lazł pierwszy ober, to mu głowę ucios i wesmyczył go tam do tego placu. Wszystkich trzech zabił, tak potem przystawił se drabinę do jednego okna, bo tam widział światło. Wlazł aż do tego okna i uzdrzał tam pryncesę w łóżku leżeć. Wlazł do izby, a na stole leżał złoty piestrzeń. Wzion go, skował do kabzy, a z jej koszule księżniczki wystrzgnął małe kolce i skował.

I swoję sprawę wykonał i zaś zlazł na dół, a tym Obrom każdemu język urżnął i ze sobą wzion.

Zaś szedł ku swojej matce do lasa, tak swoję matkę zawiódł do dom i prawił, że on musi teraz iść do światu. Szedł od niej precz i był we świecie siedem lat. Jak przeminęło siedem lat, to pisał swojej matce, że przydzie do dom, coby przyszła mu naprzeciw, aż do tego lasa, kędy tam z nią był.

Ta pryncesa, jak rano stanęła, tak hledała tego piestrzenia, ale już go nie mogła najść i zrobiła wielki larm. Zaraz hledali wszędzie, naszli trzech obrów w dziurze leżeć, tak wiedzieli, że tam złodzieje musieli okraść. Ojciec-król dał stawić dom w lesie, kaj ci obrzy byli, a pryncesa musiała w tym domie mieszkać.

Jak (Myśliwczyk) się powrócił do tego lasa, tak ujzdrzał ten dom. A tam była też i karczma, tak tam ze swoją matką wlazł. Pryncesa przyszła do izby, ujzdrzała dwóch cudzych ludzi i pytała ich, skąd są a co nowego słychać we świecie. Myśliwczyk jej prawił, że nic nie słychać, a pytał się też swojej matki, jeśli to ma powiedzieć, bo poznał pryncesę, że to je ta sama, co w jej izbie leżała. Ale mu matka nie chciała dozwolić, aby on potem nie był sztrafowany (szrafować - karać).

Pryncesa pomiarkowała, że on chce coś powiedzieć, tak długo na nim kusiła, że coby powiedział, co to wie. Tak on jej to powiedział, piestrzeń i to kolce z koszule ukazał i ona to zaraz poznała. Toż go nie chciała nigdzie puścić, coby tam został i dostali obadwa służbę u niej aż do śmierci.

Twardowski

Jeden chłop jechał do lasa. Przyszedł ku niemu myśliwiec – a to był diabeł.

- Dasz mi to, co ty o tym nie wiesz, co masz w doma, to cię wywiodę z tego lasu.

I wywiódł go do tukaj.

- Jedź tą drogą prosto, aż ku tej wsi.

Przyjechał do dom i przyszła k niemu dziewucha jego, i padała:

- Tatulku, mamy dziecio.

On się przeląkł, przyszedł do izby i padał:

- Matko, już nie jest to dziecię nasze, jeno tego człowieka, co mię potkał w lesie.

Jak ten synek dorastał. Posłali go do szkoły, jak mu było cztery lata, a nauczyciel się go pytał, czemu go prędzej nie posłali do szkoły. Szedł pierwszy raz do szkoły i chodził za nim pies, a to był diabeł. Padał (synek):

- Malutko i wy, tatulku, co to ma być? Chodzi za mną taki wielki pies. Co to jest?

A oni mu padali, zaś sami między sobą po cichu mówili.

On padał:

- Moja matko, to jest ten, co mie potkał w lesie i powiadał mi: „tukaj ja cię wywiodę" – i wywiódł mie.

Jak szedł ten synek po drugie do szkoły i padał ojcom swoim:

- Mamulko, tatulku, weznę swój kostur, co mam pod łóżkiem, ten ruby; ale to jest za leki. Ja se pójdę do kowala i dam se ukuć taki ciężki sztwierć cetnara, ale tatulku, mamulko! Sztwierć cetnara to jest jeszcze za lekki, jeszcze se dam ukuć (na) cetnar – to będzie prawie dla mnie do ręki. A terazki mi dajcie święconej wody.

Matka mu dała do szklanki. Szedł do księdza i powiadał:

- Panie fararzu, oświęć mie tą wodą od mojej matki.

Potem szedł do piekła. Przyszedł ku piekłu, trzaskał po dźwierzach i padał:

- Otwórz, Ancykryst!

On powiadał:

- (Sługa), otwórz! Ja nie mogę, bo wiszę na łańcuchach.

(Służący) szedł, otworzył mu i chycił go za oklapę. Ten go pokropił ze szklanki tą święconą wodą, która mu matka nalała. Jak go chycił za drugą oklapę, pokropił go tą święconą wodą i (ten sługa) uciekł od niego. (Synek) przyszedł ku Ancykrystowi i uderzył go cetnarowym kosturem. (Ancykryst) zawołał i zagwizdnął na piszczałce, którą miał wisieć na sobie:

- Uwijajcie się ku mie, bo mie zabije!

Przylecieli ku niemu pierwsza (banda); wzieni go, i on ich poświęcił tą wodą, i uciekali zaś nazad.

I zagwizdnął (Ancykryst) po drugie; przyleciała zaś armia i padał:

- Dajcie mu ten zapis, który go masz.

- W tej armii go nie ma żaden.

Zechcieli go chytać, pokropił ich tą święconą wodą i uciekli nazad. Uderzył (Ancykrysta) zaś trzy razy i (ten) zawołał trzecią armię. Zlecieli ku niemu, a to jest ten, co leci po trzech nogach i (Ancykryst) padał:

- Daj mu ten zapis.

A ten mu go nie chciał dać.

- Daj mu go, bo będzie niespokój ze mną.

Dał mu go i padał:

- To go masz, a bież, skądeś przyszedł.

Jak przyszedł do dom, padał:

- Mamulko, tatulku, cie ją, tę moję karteczkę, coście temu człowiekowi podarowali w lesie.

Twardowski i Madej

Jeden furman wyjechał na siedem lat a ostawił żonę w ciąży. Potem uwiązł i nie mógł wyjechać. Znadł się (znajść się – zbliżyć się, podejść) ku niemu chłop, pedział mu:

- Jesi mi dasz to, co o tym doma nie wiesz, ja ci pomogem wyjechać.

Ten se spomniał, ale se nie mógł spomnieć i przyobiecał mu. (Chłop) mówił do niego:

- Daj mi krwie z palca.

Dał mu, no i wyjechał.

Potem, jak się powrócił do domu, żona go uzdrzała i mówiła chłopcu:

- Idź, przywitaj tatulka.

Chłopiec bieżał i chytał go za szyję, a on se spomniał, ten furman, iże go zaprzedał nie inszemu, jeny diabłu. Potem się bardzo starał (starać się – martwić się), niewiela ani gadał. Żona się go pytała, co taki staro śliwy (starośliwy - zmartwiony)? Iże inszy raz, kiedy przyjedzie z furmanki, iże rozprawia, jak mu się ta wodziło. A on jeny milczał.

Ten chłopak do czternaści lat się uczył bardzo dobrze. Jednym razem siadł ku ojcu i pytał się go:

- Coście wy, tatulku, taki smutny?

- Synu, teraz ci powiem. Jach cię diabłu zaprzedał.

A on padał:

Nie starajcie się, bo ja se pójdem do piekła po zapis.

Jak mu było dwadzieścia lat, zaszedł do kościoła, wysłuchał się (wysłuchać się – wyspowiadać się) i wziął se kredy dziewięć razy święconej i wody też. Potem szedł, rozłączył się z ojcem i z matką i szedł.

Przyszedł w głęboki las, nadeszła go noc i nie widział, kaby miał wejść. Uzdrzał daleko światło w chałupie. Przyszedł i prosił o nocleg baby. Ale męża doma nie było, żona powiedziała mu:

- Ja cię nie mogem nocować, bo mój mąż zbójnik. Jako przyjdzie, to cię zabije.

Ale (chłopak powiedział), iże go będzie prosił, coby go nie zabijał. Nie wyszło pół godziny, mąż woła na żonę:

- Puść mnie!

Jak wlazł do izby, padał żonie:

- Cóż tu śmierdzi?

A ona mu podziała:

- Przyszedł tu pachołek, noclega chciał.

On wołał na niego:

- Pódź haw, ku mnie – i pytał się go: - Ka ty idziesz?

Chłopak mu pedział:

Idem do piekła po swój zapis, co mie mój ociec zaprzedał diabłu.

A to był Madeja. Padał żonie:

- Daj wieczerzą pachołkowi. Pódź, będziemy społem wieczerzać.

A na jutro rano dał mu parę twardych a pedział mu:

- Obacz (tam) te madejowe łoże.

Jak (chłopak) przyszedł przed piekło, trzaskał we dźwierze. Zaraz otworzyli mu te dźwierze, ale widzieli, iże człowiek w ciele. On wzion, kredą napisał krzyż, i otwarły się same te dźwierze. Zaraz się go pytali, co chce. A on pedział:

- Jach se przyszedł po zapis swój, co mie ojciec zaprzedał diabłu.

Ale żaden nie wiedział, który go ma.

(Chłopak) wzion święconej wody i szedł na Lucypera, kropił go. Ten, jak ryknął raz, to się k niemu jak deszcz diabli suli (suć się – sypać się).

. Ale on się pytał:

- Który go ma?

Żaden go nie miał, ale jeden pedział:

- Ten chromy go ma w kominie.

(Lucyper) zawołał:

- Idźcie po niego, przwiedźcie mi go.

Przywiedli go i Lucyper pedział mu:

- Daj temu człowiekowi ten zapis.

Ale on go nie chciał dać.

(Lucyper) mówił do diabłów:

- Biercie go, a wrzućcie go na madejowe łoże.

Jak go mieli brać, zaraz ten zapis oddał. I pachołek zaś na nowo szedł ku Ancykrystowi i poczon go kropić święconą wodą. Ale mówił do niego:

- Cóż jeszcze chcesz?

- Chcem widzieć madejowe łoże.

On pedział:

- Idźcie, ukażcie mi go.

Obaczył go, były same brzytwy, jegły a noże.

Wyszedł potem z piekła i zaś tam szedł na nocleg, ka był pierwej. Pyta się go Madeja, jakie jest ta łoże. On mu pedział, że same brzytwy, noże i jegły. Madeja go prosił, jakby miał robić, coby go uszedł. A on mu pedział:

- Jesi będziesz tak robił, jak ja ci rozkażem, to go ujdziesz.

I Madeja mu przyobiecał i wszystko mu rozprawiał, wiela (ludzi) zabił i że najprzód zabił matkę i ojca. On mu padał:

- A czymeś zabił?

- Kijem jabłoniowym.

- Teraz weźcie ten kij, coś ojca i matkę zabił, pódź ze mną do lasa.

Szedł z nim i zawiódł w głęboki las i pedział mu:

- Teraz tu klęknij.

I on wraził ten kij do ziemie przy nim. A kij był bardzo suchy. Zaraz latorózga wyrosła z niego. On padał mu:

- Być tu z Bogiem, aże ja kiedy tu ku tobie przydem.

Wyszło parę lat. Ten chłopak został księdzem. Trefiło mu jechać ku choremu bez ten las. Przyjechał do postrzodka tego lasu i zawiniały mu jabłka. Padał kuczerowi:

- Stań, a idź a szukaj, bo tu jest kęsik jabłoń.

On poszedł i znadł jabłoń. Było dużo jabłek na niej, chciał urwać jabłko, ale tu woła na niego:

- Nie targaj; niech przydzie ten, który szczepił.

Kuczer bardzo się zląkł. Poszedł i pedział to księdzu. ksiądz se spomniał, iże to ten będzie, co go zawiódł do tego lasu i pedział:

- Pachołku, pódź, pójdziemy tam oba.

Jako był niedaleko tej jabłonie, to wołał Madeja na tego księdza:

- Witaj, bracie, jużech cie dawno czakał.

Ksiądz pachołkowi pedział:

- Idź nazad ku koniom.

A on siadł ku Madei i słuchał go, a co jeden grzech pedział to jabłko spadło na ziem, tak długo, aże jeny dwie ostały w samym wierchu. I nie mógł se wspomnieć nic więcej. ksiądz wezdrzał do wierchu na jabłoń i pedział mu:

- Jeszcze masz dwa grzechy.

On se spomniał i pedział mu:

- Jach matkę i ojca zabił.

I zaraz spadły te dwie jabłka. Ksiądz go wykomunikował i terknął go prawym kolanem. Rozsuł się, z niego wyleciał biały gołąb i podziękował mu:

- Bądź z Bogiem, bracie, jużech teraz zbawiony.

Źródło: „Powieści ludu na Śląsku” Wydawnictwo Literackie, Kraków 1953. c.d.n

SPRAWOZDANIE z PRAC BURMISTRZA i URZĘDU

za okres od 17 marca 2022r. do 20 kwietnia 2022r.

Referat Inwestycji

1. **PRZEBUDOWA TERENU PRZY ZBIORNIKU WODNYM „MACHNIKOWIEC" CELEM UTWORZENIA MIEJSCA USŁUG SPOŁECZNYCH – ETAP II**

Wykonawca robót budowlanych Zakład Produkcyjno-Remontowo-Budowlany Artur Marcinek zgłosił gotowość odbiorową. W dniu 12.04.2022 r. rozpoczęto czynności odbiorowe. Termin umowny uzyskania pozwolenia na użytkowanie upływa z dniem 29 kwietnia 2022r. Na zadaniu prowadzony jest nadzór inwestorski i autorski. Wartość kosztorysowa zadania: 1 816 141,89 zł.

2. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA BUDYNKU URZĘDU MIASTA - III ETAP

W dniu 24.03.2022 r. ogłoszone zostało postępowanie na wybór wykonawcy robót budowlanych. W wyznaczonym terminie, tj. do dnia 11.04.2022 r. nie wpłynęła żadna oferta, wobec powyższego postępowanie unieważniono. Przygotowywane są materiały celem ponownego przeprowadzenia postępowania na wybór wykonawcy robót budowlanych związanych z usprawnieniem wentylacji budynku Urzędu Miasta.

3. PRZYŁĄCZENIE BUDYNKÓW MIESZKALNYCH NA OSIEDLU KAROLA DO CIEPŁOCIĄGU WRAZ Z ICH TERMOMODERNIZACJĄ

Zlecono opracowanie audytu energetycznego ex post dla 9 budynków mieszkalnych (36 mieszkań). Wartość wynagrodzenia za opracowanie ww. audytu wynosi 4 000,00 zł brutto.

4. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W MIESZKALNYCH BUDYNKACH KOMUNALNYCH

Budynek przy u. Barwnej 1
Termin zakończenia robót i zgłoszenia gotowości do odbioru upływa z dniem 15.04.2022 r.
Wartość umowy na roboty budowlane: 1 162 941,21 zł brutto.

Budynek przy ul. Gen. Józefa Bema 6,6a i Gen. Józefa Bema 28
Dla budynku przy ulicy Gen. Józefa Bema 6/6a trwają prace projektowe wykonywane przez Studio Architektury Bober Waldemar Bober. W dniu 29.03.2022 r. zawarto aneks zmieniający - termin realizacji umowy do 29.04.2022 r.
Wartość umowy na prace projektowe: 10 824,00 zł.
Dla budynku przy ulicy Gen. Józefa Bema 28 trwają prace projektowe wykonywane przez DSW Projekt Sp. z o. o. W dniu 15.03.2022 r. podpisano Aneks nr 2 wydłużający termin do 03.06.2022 r.
Wartość umowy na prace projektowe: 6 900,00 zł.
W dniu 8 kwietnia 2022 r. zawarto umowy przyłączeniowe do sieci gazowej dla budynków przy ul. Gen. Józefa Bema 6/6a i 28 oraz przy ul. Bohaterów Warszawy 38.

Budynek przy ul. Ofiar Terroru 70, budynek przy ul. Adama Mickiewicza 6,
Dla budynków przy ulicy Ofiar Terroru 70, Adama Mickiewicza 6, trwają prace projektowe wykonywane przez Studio Architektury Gamma Sp. z o. o. ul. króla Zygmunta Augusta 24/32, 15-136 Białystok. Termin opracowania dokumentacji **dla** termomodernizacji wyżej wymienionych budynków, zgodnie z zawartą umową, upłynął w dniu 10.01.2022 r.
Wartość każdej z umów na prace projektowe: **41 820,00 zł.**

Budynek przy ul. Bohaterów Warszawy 38,

Wykonawca dokumentacji projektowej, Studio Architektury Gamma Sp. z o. o. ul. króla Zygmunta Augusta 24/32, 15-136 Białystok dokonał uzupełnienia dokumentacji zgodnie z otrzymanym postanowieniem wydanym przez Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śląskim oraz opracował projekt techniczny stanowiący część dokumentacji projektowej. Oczekuje się uzyskania stosownego zezwolenia na prowadzenie robót budowlanych na zadaniu. Wartość umowy na prace projektowe: 41 820,00 zł. Termin realizacji zgodnie z zawartą umową upłynął w dniu 10.01.2022 r.

Budynek przy ul. Raciborskie 242,
Wykonawca dokumentacji projektowej, Studio Architektury Gamma Sp. z o. o. ul. króla Zygmunta Augusta 24/32, 15-136 Białystok uzyskał zezwolenie wydane przez Starostę Wodzisławskiego na prowadzenie robót budowlanych oraz opracował projekt techniczny stanowiący część dokumentacji projektowej. Trwa weryfikacja projektu technicznego. Planuje się ogłoszenie przetargu na roboty budowlane. Wartość umowy na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego: 39 360,00 zł.

Budynek przy ul. Raciborskiej 427,
Wykonawca dokumentacji projektowej, Studio Architektury Gamma Sp. z o. o. ul. króla Zygmunta Augusta 24/32, 15-136 Białystok uzyskał stosowne zezwolenie wydane przez Starostę Wodzisławskiego na prowadzenie robót budowlanych oraz opracował projekt techniczny stanowiący część dokumentacji projektowej. Trwa weryfikacja projektu technicznego. W najbliższym czasie planuje się ogłoszenie przetargu na roboty budowlane. Wartość umowy na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego: 39 360,00 zł.

Budynek przy ul. Raciborskiej 244,
Wykonawca dokumentacji projektowej, Studio Architektury Gamma Sp. z o. o. ul. króla Zygmunta Augusta 24/32, 15-136 Białystok dokonał uzupełnienia wniosku dotyczącego zezwolenia na prowadzenie robót budowlanych zgodnie z otrzymanym wezwaniem Starosty Wodzisławskiego. Oczekuje się wydania stosownego zezwolenia na prowadzenie wyżej wymienionych robót na zadaniu. Wartość umowy na opracowanie dokumentacji projektowej **wraz** z pełnieniem nadzoru autorskiego : **39 360,00** zł. Termin realizacji umowy upłynął w dniu 17.01.2022 r.

Budynek przy ul. Ofiar Terroru 49
Trwają prace projektowe. Dokumentację projektową opracowuje Studio Architektury Bober Waldemar Bober. Termin realizacji 7 miesięcy od dnia zawarcia umowy, tj. 18.06.2022 r.
Wartość umowy na prace projektowe wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego: 41 451,00 zł.

Budynek przy ul. Ofiar Terroru 78
Dla budynku przy ulicy Ofiar Terroru 78 trwają prace projektowe wykonywane przez Studio Architektury Bober Waldemar Bober. Wartość umowy na prace projektowe: 29 151,00 zł
Termin opracowania: 29.05.2022 r.

5. MODERNIZACJA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2

Wykonawca prowadzi roboty budowlane związane z murowaniem nowych ścian działowych i ścian zewnętrznych nowej klatki schodowej oraz wykonaniem wylewek wewnętrznych. Trwają również prace z wykonaniem instalacji hydrantowej w budynku, instalacji c.o. oraz wymianą okien w nowo projektowanych salach przedszkolnych. Wykonano płytę fundamentową pod nową klatę schodową oraz płyty stropowe na poziomie 0,00. Termin zakończenia robót: 10.08.2022 r. Na zadaniu prowadzony jest nadzór inwestorski i autorski. Wykonano płytę fundamentową pod nową klatkę schodową oraz płyty stropowe na poziomie 0,00. Termin zakończenia robót: 10.08.2022 r. Na zadaniu prowadzony jest nadzór inwestorski i autorski.

6. MODERNIZACJA DROGI OSIEDLE ORŁOWIEC OD BUDYNKU NR 76 DO BUDYNKU NR 94

Trwają prace projektowe. Dokumentację projektową opracowuje firma ML DESIGN z Jastrzębia - Zdroju. Termin opracowania dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem stosownego zezwolenia na prowadzenia robót budowlanych upływa z dniem 31.05.2022 r. Wartość prac projektowych wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego: 22 000,00 zł. Wartość kosztorysowa inwestycji: 450-000,00 zł.

7. MODERNIZACJA OSIEDLA NA WZGÓRZU - ETAP I

W dniu 23.03.2022 r. ogłoszono przetarg na wykonanie robót budowlanych z terminem składania ofert do 12.04.2022 r. W wyznaczonym terminie złożono 6 ofert cenowych od 241 498,34 zł do 346 235,16 zł. Trwają prace komisji przetargowej. Wartość kosztorysowa inwestycji: 434 000,00 zł.

8. POPRAWA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKU KOMUNALNEGO – OSIEDLE KAROLA 21 w RYDUŁTOWACH

Trwają prace związane z kompletowaniem dokumentów celem ogłoszenia postępowania na wybór wykonawcy robót budowlanych dotyczących termomodernizacji budynku.

9. MODERNIZACJA UL. NOWEJ

Toczy się postępowanie **w** sprawie udzielenia zgody na odstępstwo od przepisów techniczno - budowlanych.

10. PRZEBUDOWA ULICY OFIAR TERRORU (460076s) W RYDUŁTOWACH NA ODCINKU OD NR 85 DO NR 91

Wykonawca robót firma A&M Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Mateusz Kuhn zrealizował roboty związane z układaniem krawężnika granitowego, obrzeży betonowych, oraz chodnika. Wykonano podbudowę z mieszanki mineralno - bitumicznej na całej długości. Trwają roboty związane z regulacją studni kanalizacyjnych. W dniu 12.04.2022 r. zawarto Aneks nr 2 na roboty budowlane obejmujące wykonanie skucia ścian dna kolidującego muru kanalizacji deszczowej Ø 500 mm, zamurowanie wlotów kanalizacyjnych z zasypaniem piaskiem, wywozu gruzu z utylizacją, wykonanie 3 pokryw nastudziennych z zabudową włazów kanałowych oraz odwodnienia liniowego. Wartość ww. robót wynosi 35 937,91 zł brutto.
Termin zakończenia robót upływa z dniem 30.04.2022 r. Wartość kosztorysowa inwestycji: 1 700 000,00 zł.

11. MODERNIZACJA UL. BOLESŁAWA KRZYWOUSTEGO

Planuje się pozyskanie środków z Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

12. BUDOWA PUNKTU PRZESIADKOWEGO PRZY UL. OFIAR TERRORU

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach programu „Rozwój Lokalny". **W dniu 16.03.2022** r. została podpisana umowa na opracowanie dokumentacji projektowanej dla zadania pod nazwą: „Budowa centrum przesiadkowego przy ul. Ofiar Terroru 91 w Rydułtowach" z Firmą Mado 1 Janina Stula, ul. Ks. Śliwki 16, 44-206 Rybnik. Trwają prace projektowe. Wartość prac projektowych wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego: 62 730,00 zł. Termin opracowania dokumentacji do dnia: 30.06.2022 r.

13. POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI ZAMIESZKANIA – ADAPTACJA SZTOLNI ĆWICZEBNEJ NA STRZELNICĘ SPORTOWĄ

W ramach projektu „W cieniu Szarloty – jak wydobyć potencjał miasta Rydułtowy" realizowanego z programu „Rozwój Lokalny" ma powstać s**trzelnica sportowa** wraz z niezbędnym zapleczem oraz infrastrukturą towarzyszącą. Powtórnie należy ogłosić postępowanie na wybór projektanta. **Trwają prace związane z kompletowaniem** dokumentów dla ogłoszenia ww. postępowania.

14. WYKONANIE PODNOŚNIKA SCENICZNEGO W BUDYNKU RYDUŁTOWSKIEGO CENTRUM KULTURY „FENIKS"

W ramach projektu „W cieniu Szarloty – jak wydobyć potencjał miasta Rydułtowy" realizowanego z programu „Rozwój Lokalny" planuje się dostarczenie i montaż podnośnika scenicznego w sali teatralnej w budynku Rydułtowskiego Centrum Kultury. Przygotowywane są materiały celem ogłoszenia postępowania na wybór wykonawcy prac projektowych.

15. ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH W REJONIE BYŁEGO SZYBU LEON III POD BUDOWĘ OSIEDLA MIESZKANIOWEGO

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach programu „Rozwój Lokalny". W wyniku ogłoszonego postępowania na wybór wykonawcy prac projektowych w wyznaczonym terminie wpłynęła 1 oferta cenowa na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego od firmy ML DESIGN Piotr Lilla, Remigiusz Machej s.c. z Jastrzębia -Zdroju za cenę 131 500,00 zł. W dniu 08.04.2022 r. podpisano umowę z wybranym wykonawcą z terminem opracowania dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej do 30 listopada 2022 r. Wartość umowy na prace projektowe wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego: 131 500,00 zł.

16. BUDOWA UL NOWEJ NA ODCINKU OD UL. ORLOVSKIEJ DO UL. STREFA GOSPODARCZA CELEM UDROŻNIENIA TERENÓW INWESTYCYJNYCH

Przygotowywane są materiały celem ogłoszenia postępowania na wybór wykonawcy prac projektowych.
Wartość kosztorysowa zadania: 4 808 043,91 zł.

17. BUDOWA DROGI ŁĄCZĄCEJ UL. RACIBORSKĄ z UL. GAJOWĄ WRAZ z MODERNIZACJĄ UL. GAJOWEJ

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Wykonawca ML DESIGN Remigiusz Machej opracowuje program funkcjonalno - użytkowy. Obecnie trwają procedury uzgadniania w Zarządzie Dróg Wojewódzkich w Katowicach lokalizacji zjazdu z ul. Raciborskiej. Termin realizacji programu funkcjonalno - użytkowego upływa z dniem 27.04.2022 r.

18. BUDOWA ZABEZPIECZEŃ PRZECIWPOWODZIOWYCH NA TERENIE MIASTA RYDUŁTOWY

Inwestycja została ujęta do realizacji w ramach Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Wykonawca AFV Krzysztof Kraus Inżynieria Wodna w dniu 14.04.2022 r. dostarczył program funkcjonalno - użytkowy dotyczący rozwiązań zabezpieczeń miasta przed zalewaniem poprzez czasowe gromadzenie nadmiaru wód. Zadanie obejmuje retencjonowanie wód deszczowych – retencja w suchych zbiornikach, budowę kanalizacji deszczowej, przebudowę przepustu. Zostaną przygotowane materiały celem ogłoszenia postępowania na wybór wykonawcy w formule „zaprojektuj i wybuduj".

19. OŚWIETLENIE ULICY SPOKOJNEJ

W dniu 21 marca 2022 r. podpisano umowę z Pracownią Projektów Elektrycznych „ELEKTROPLAN" z Żor na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego w wysokości 8 364,00 zł. Termin wykonania dokumentacji upływa z dniem 21 czerwca 2022 r. W dniu 8 kwietnia 2022 r. uzyskano postanowienie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach, które wyznaczyło Prezydenta Miasta Wodzisławia Śl. do prowadzenia postępowania i wydania decyzji w sprawie ustalenia inwestycji celu publicznego pod nazwą: „Oświetlenie ul. Spokojna" w Rydułtowach, której stroną jest gmina Rydułtowy.

20. POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI GŁÓWNEGO TRAKTU HANDLOWEGO MIASTA POPRZEZ BUDOWĘ PARKU KIESZONKOWEGO PRZY UL. OFIAR TERRORU

Celem przedsięwzięcia jest uatrakcyjnienie głównego traktu handlowego miasta poprzez budowę parku kieszonkowego z nasadzeniami zieleni i zabudową elementów małej architektury. Przygotowywane są materiały celem ogłoszenia postępowania na wybór wykonawcy prac projektowych.

Kartka z kalendarza Maj

W maju 1994 roku ukazał się drugi numer Kluki; początkowo gazeta miała być kwartalnikiem, ale z powodu ogromnego zainteresowania zaczęto ją wydawać co miesiąc, w pewnym okresie, co dwa tygodnie,

w 1931r. z połączenia Niewiadomia Górnego i Niewiadomia Dolnego powstała gmina Niewiadom,

w 1956r. - powstał w Warszawie pierwszy ośrodek telewizyjny,

8.V.1945r. - podpisano w Berlinie akt kapitulacji Niemiec,

20.V.1506r. - zmarł w wieku 54 lat Krzysztof Kolumb,

21 - 27.V.1921 - miała miejsce bitwa o Górę Świętej Anny,

1.V.2004r. - Polska weszła do Unii Europejskiej,

25.V.1929r. - urodził się Bolesław Lepiarczyk, lekarz, chirurg, onkolog, w latach siedemdziesiątych dyrektor szpitala w Rydułtowach,

23.V.2015r. - zmarł Alojzy Mura, lekarz, ordynator szpitala w Rydułtowach, autor historii szpitala „Z dziejów lecznictwa w Rydułtowach po 1900 roku" oraz wielu artykułów w prasie medycznej i lokalnej,

16.V.2016r. - zmarł Stanisław Leks, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 w Rydułtowach, radny miejski, uhonorowany odznaką Przyjaciół Harcerstwa,

23. maju 1931r. z V.1984r. - zmarł Jan Klama, harcmistrz ZHP, komendant Hufca ZHP Rydułtowy,

1.V.1999r. - został powołany Zakład Gospodarki Komunalnej,

18.V.1920r. - urodził się Karol Wojtyła, Ojciec Święty Jan Paweł II,

21.V.1916r. - zmarł ks. Paweł Bernert, proboszcz Parafii św. Jerzego w latach 1892 - 1916.

zebrał Stanisław Brzęczek

Jak Ziguś komunio przepasowoł - wspomnienia Barbary Szmatloch

Kedy bajtle szły do piyrszy komunie, to było wielge świynto w cołki familii. Na Ślonsku zawsze najważniyjszo była "komunio" (sakrament), a niy "komunionfajer" (też "komunionfest" - przyjęcie), i niy dowało sie "gyszynkow" (prezentów), ale pamiontki. Coby iś do piyrszy komunie, trza było "przodzi" (najpierw) chodzić na "katyjmus" (katechizm, nauka religii), umieć "rzykać" (modlić się) "pociyrz" (pacierz - podstawowe modlitwy, które powinien znać każdy chrześcijanin), a potym sie wyspowiadać w "suchatelnicy" (konfesjonale) i dostać łozgrzyszynie. A w tyn wielgi dziyń porzonnie sie "łoblyc" (ubrać). Downi były to niydzielne łachy, potym dziołszki miały biołe bluze, a te bogatsze biołe, ale "ańfachowe" (skromne, proste) "sztofowe klajdy" (sukienki z materiału, często wełny) i myrtowy wionek. Czasym trefiyły sie jakoś "krałska" (falbanka) przi "kraglu" (kołnierzu), a na rynkach "handszuły" (rękawiczki). W rynce kożdy czimoł świycka łopleciono myrtom. Niykedy dziołchy miały "taśki" (torebki), a w nich ksionszka do rzykanio, rożaniec i "taszyntuch" (inaczej "sznupetla" - chusteczka do nosa). A na nogach biołe, a chopcy czorne "szczewiki" (buty).

Jak jo szła do komunie, biołych "halbkow" (półbutów) na mało noga nikaj niy szło kupić. Ale jedyn somsiod prziwoziył take z Czechow. Coby wiedzioł, jake majom być sroge, dowało sie mu patyk. Musioł go wrazić do szczewika i tak sprawdzoł rozmiar. Patyk zawsze był trocha wiynkszy, bo noga "gibko" (szybko) rosła. Moja urosła chyba za mało i trza mi było "naciś" (napchać) do "szpicow" (czubków) kyns waty. Ale "pora" (kilka) dni po komunii "lizłach" (przewróciłam się) w nich tak, że i kolana, i szczewiki miałach cołke łodarte. Chopcy szły w ciymnych "ancugach" (ubraniach). Mieli "szakyt" (marynarkę) i "galoty" (spodnie) do kolan. W gorny "kapsie" (kieszeni) szakyta wrażony był konsek myrty. A pod spodkym bioło koszula.

Downi wszysko było skromnie. Niy było fajery, nojwyży napiykło sie kołoca, zrobiyło "bonkawa" (prawdziwa kawa) i sie łosprowiało. Kołoc piykło sie w doma abo u piekorza. Był przeważnie z posypkom, rzodsi z makym i syrym. Zaproszało sie starzikow, "potkow" (rodziców chrzestnych) i stykło. W bogatszych chałpach roznosiyło sie tyż przodzi, jak przed weselym, kołoc po somsiodach. A łoni przinosiyli karta z powiynszowaniym, kwiotki i bomboniyra. Co do gyszynkow, była to ksionszka do nabożyństwa abo inkszo kościelno, rożaniec, zygarek, złote "załuśnicki" (kolczyki), medalik abo krziżyk. Dowali tyż "szolki" (filiżanki), kaj stoło napisane, że to pamiontka komunijno. Czasym "driny" (do środka) "nasuli" (nasypali) konfektow.

Ale nojgorzi było "przepasować" (przegapić) swoja piyrszo komunio. "Przitrefiyło" (przydarzyło) sie to Zigusiowi, co miyszkoł na Nikiszu. Rano matka łoblykli go piyknie i kozali wylyź przed chałpa, coby niy "zawodzoł" (przeszkadzał), jak "rychtowała" (przygotowywała) łobiod. Jak była "fertich" (gotowa) i wystrojono "slazła" (wyszła) na doł, Zigusia tam niy było. Goście stojom pod kościołym, "komunikanty" (dzieci komunijne) już zapolajom świyce, a Zigusia niy ma. Łojce łoblecieli cołki Nikisz i poł Jonowa i dopiyro jak mszo miała sie ku końcowi, "uwidzieli" (zobaczyli) wystraszonego i "ucioranego" (umorusanego) synka. Przizноł sie, co te stonie mu sie "zmierzło" (znudziło) i był głodny, bo do komunie chodziyło sie wtedy ło godzie. Jak ino łobejrzoł woz z lodami, co go konie ciongły na rynek, zaroz za niym polecioł. A że zawsze kole lodow Smyczka pełno było bajtlow, toż już mu sie niy "cło" (przykrzyło). Farorz sie zgodziył, coby łodprawić komunionfajer, i kozoł matce prziś z Zigusiym po komunio na drugi dziyń rano. Ale tych "lyjtow" (inaczej "szmarow" - lania), co łon wtedy zebroł, żodyn z nos niy chciołby dostać. Toż pamiyntejcie, coby niy wystowiać bajtlow przed chałpa, bo dioboł niy śpi.

Fany i mojiki - Wspomnienia Barbary Szmatloch

Niyważne jak jes na dworze - śniyg abo "hica" (upał), natura robi swoje i kej nastowo moj, zawdy wszyskich ciongnie na majowka. Ale "przodzi" (najpierw) trza "narychtować" (przyszykować) "fana" (flaga, sztandar, chorągiew) coby "fajrować" (świętować) godnie.

Downi, w łostatnio kwietniowo noc, chopcy szli do lasa po „moje" („mojiki" – drzewka). Potym je strugali z kory i gałynźi, a łostowiali ino zielony wiyrch kery przistrojali „blumami" (kwiatkami) i „szlajfkami" (wstążkami). I zanosiyli go przed chałpa frelki kery „przoli" (kochali). Z casym z piyrszego moja zrobiyło sie świynto roboty i chodziyło sie na pochod. Kożdy był łoblecony po niydzielnymu, choćby do kościoła – chopy w „ancugach" (garniturach) i na wiyrchu, bo przeca mogło loć, w ortalionowym „mantlu" (płaszczu). Bo ani paryzola ani „taśki" (torebki) mieć przi sia niy było wolno. Mogby tam ftoś „skukać" (schować) jakiś „rebulik" (rewolwer) abo „handgranata" (granat ręczny) i zrobić rewolucjo.

Może ftoś mo jeszcze w chałpie taki ortalionowy mantlik z „gurtym" (paskiem) na kery u nos godało sie „olikmantel". Było to trocha „niywstydne" (bezwstydne), bo wziyno sie łod prezerwatywow marki „olla gum" kere za stary Polski zachwolali co niby „gibsi" (szybciej) serce komuś pynknie, niźli łone. Taki mantlik mioł prawie kożdy, ale niy u mie w doma. Starka pedzieli, co to „luftu" (powietrza) niy przepuszco i przipomino „arbajtancug" (ubranie robocze), bo ludzie wyglondajom w nich choćby robiyli w jedny fyrmie. Zacli je „wyrobiać" (produkować) w Italyji i przichodziyły samkej w paketach. Szło je kupić w komisach (to take konzomy kaj ludzie snośiyli wszysko co dostali z zagranice) i na szaberplacu (torgu kaj sie handlowało tyż tym, co pochodziyło z „szabru" – przemytu).

Noprzod trefiały tukej take zielonkawe – godało sie łoliwkowe, choć wtynczos niy ino żodyn łoliwkow u nos niy jodoł, ale nawet niy widzioł. Potym pokozały sie „modre" (niebieskie) choćby „zopaski" (fartuszki) i bluze dlo „szkolorzow" (uczniów) i dlo „sprzedowackow" (ekspedientek). Trefiały sie tyż bronotne. Miały „kragel" (kołnierz), „kapse" (kieszenie), „knefle" (guziki) – taki „erzac" (namiastka) prochowca. A w moji familii prochowiec to był „richtich" (naprawdę) porzonny mantel. Godało sie tyż na niego mantel popelinowy abo „zomermantel" (płaszcz letni). Był jeszcze „ryjgnmantel" kery łochranioł przed dyszcym. I mamulka, cobych niy „wajała" (narzekała), że niy mom ortaliona, kupiyła mi modrawy prochowiec – z „faltami" (fałdami) i gurtym ino z „zadku" (tyłu). Ale to niy było to.

W powszechny szkole na pochod my niy chodziyli. Zacła sie ta mordynga w licyjum. Roz to nos nawet poprzeblykali za rowny tysionc. Dali nom szyroke, cerwone „minispodki" (minispódniczki) z guminym w pasie i biołe bluze z „pufkami" (bufiastymi rękawami). No i na gowa abo kark cerwono chusta. Szło ło to, coby wyglondać keby fana. Ale to jeszcze nic, bo miesionc przodzi zamias sie ucyć, maszyrowalimy po „szportplacu" (boisku) coby naucyć sie iś tak, żeby inksi mogli z „wiyrchu" (góry) tyn 1000 przecytać. Nom to pasowało, bo niy musielimy sie ucyć. Ale skond tyn 1000? Mielimy 1966 rok i Kościoł łobchodziył Milynium Krztu Polski, a atejisty jubilyjusz Tysionclecio Państwa Polskego. Wtynczos na trybunie w Katowicach stoł Edward Gerek i ponoć tak mu sie tyn nasz 1000 spodoboł, co nom „fondnył" (zafundował) „rajza" (podróż) do . Bukowna. Cołki szkole. Camu tam, niy mom pojyncio, ale brali nos w „tajlach" (częściach), bo przeca by my niy wleźli do jednego „cuga" (pociągu).

Co w tych piyrszych mojach było nojgorsze? To, co trza było niyś na drongu Marksa, Yngelsa, Lynina abo fana, i to cerwono, ale tyż to, co niy szło sie wtynczos ani z chałpy wydostać, ani przijechać „nazod" (z powrotem). Jedynie cugi jeździyły w miara normalnie. A my z Jonowa na „banhow" (dworzec) do Szopynicow, bo tam było nojbliży, mogli sie dostać ino „szłapcugym" (pieszo). A ałtoki w Jonowie miało trzech chopow. I nawet „sztandy" (stoiska) z „knobloszkom" (parówkami) i „konfektami" (czekoladowymi cukierkami) żodnego niy radowały, a i tak „szlangi" (kolejki) były take duge, co trza by stoć tam do wiecora.

Na kożdy chałpie musiała wisieć fana. Niydaleko nos była „gruba" (kopalnia) „Wiecorek" i pora dni przed piyrszym mojym przichodziył jakiś „byamter" (urzędnik) i sie pytoł cy momy fana. I choć my mieli, i to niyjedna, zawdy sie godało, co niy. Wtynczos nom dowoł, a potym spisowoł „eli" (czy) wisi. Ale drugego moja zaś przichodziył i kazowoł ta fana „sjonć" (zdjąć), bo przeca niy mogła łostać na 3 moj. To był jedyn wielgi cyrkus. Pamiyntom, co roz prziszeł, a że ino jo byłach na placu, doł sie sy mnom do godki. A ciocia Paulinka ponoć „kukała" (spoglądała) zza „gardiny" (firanki) i kej uchylyła łokno, posłyszała co mu „tuplikuja" (tłumaczę), że niy mogymy „ściepnońć" (zrzucić) ty fany, bo 3 moja starka Berta majom „gyburstag" (urodziny) i byłoby ji bez ty fany „markotnie" (smutno). Musioł chop zgupieć, bo zaroz poszeł „fort" (precz), a to coch mu pedziała, to była nojprowdziwszo prowda. Byamter nigdy niy chcioł fany nazod i potym sie jom rolowało, łowijało papiorym, zawionzowało sznurkym i wynosiyło na „gora" (strych). Pewnikym „skuli" (z powodu) tego, co mogła sie kedyś przidać. Ale kej i po co, niy wiym, bo jakoś niy było „mody" (zwyczaju) coby wywiyszać fana. I to łostało nom do teroz.

Żol, bo w taki Hameryce kożdy sie fanom „asi" (chwali), a Ślonzoki z Texasu, choć już prawie niy pamiyntajom naszy godki, przed chałpom majom trzi fany – hamerykańsko, teksańsko i polsko. Niy zamiaruja samkej żodnymu „lewitów cytać" (robić wymówek), bo sama fany niy wiyszom. „Wymowiom" (tłumaczę) sie tym, co na jedynostym „sztoku" (piętrze) zaroz wiater mi jom serwie i jeszcze spadnie komu na gowa, łostanie „kriplym" (kaleką) i byda mu musieć płacić „uwalit" (rentę). Prowda, ale moga se postawić do łokna „fanka" (chorągiewkę) abo przikleji ć na szyba jakiś „abcybilder" (naklejkę). Bo kożdy może se wybrać co chce fajrować – świynto roboty, dziyń fany, świynto Konstytucje, Matki Boski abo ślonskich powstańcow, kerzi w nocy na 3 moja 1921 roku poszli sie bić za Polska. Toż fany mogom być polske, ślonske abo kościelne, bo przeca niy idzie ino ło to, coby fajrować, ale coby robić to godnie.

EXPRESOWO Z ŻYCIA MIASTA

Szachiści z regionu na podium Tauron Ekstraligi oraz I Ligi. Zawodnicy z Jastrzębia-Zdroju i Rydułtów triumfowali ostatnio w zmaganiach szachowej Tauron Ekstraligi. Szachiści z Wodzisławia i Rydułtów z kolei odnieśli sukcesy w I Lidze. Rywalizacja do ostatnich partii decydowała o miejscach na podium w TAURON Ekstralidze Juniorów. Pierwsze oraz trzecie miejsce zostało rozstrzygnięte w punktacji pomocniczej – zdobyte małe punkty. Pierwsze miejsce zdobyła drużyna HETMAN GKS Katowice, drugie miejsce UKS Pionier Jastrzębie Zdrój. Obydwie drużyny wywalczyły 16 punktów meczowych. Zawodnicy z Katowic osiągnęli 38,5 punktu, natomiast szachiści z Jastrzębia 37,5 punktu. Trzecie miejsce osiągnęła drużyna UKS Ognisko Rydułtowy I, natomiast na czwartym miejscu uplasowała się druga drużyna UKS Pionier Jastrzębie Zdrój. Obydwie drużyny zdobyły po 12 punktów meczowych. Małe punkty szachiści z Rydułtów zdobyli 31, natomiast z Jastrzębia 30 punktów. 11.04.2022

Podwyżka biletów MZK. Od maja zapłacimy za nie średnio 20% więcej. To zdecydowanie złe wieści dla pasażerów komunikacji autobusowej. Od maja wchodzą w życie nowe, wyższe ceny biletów za przejazdy autobusami MZK. W komunikacie prasowym czytamy, że Międzygminna Komunikacja Autobusowa (były PKM), na początku roku za litr oleju napędowego w ramach zamówienia hurtowego płacił 4,13 zł netto. Natomiast obecnie cena waha się w okolicach 7 zł. Jak dalej napisano, reakcja władz MZK w zaistniałej sytuacji była koniecznością. Pierwsza decyzją Zarząd Związku jest ta o wzroście cen biletów. "*Od maja zapłacimy za nie średnio 20% więcej*" - napisano w komunikacie. Cena najtańszego biletu jednorazowego normalnego wzroście z 1,6 zł do 2 zł (bilet do trzech przystanków), natomiast najdroższego z 6 zł do 7 zł (powyżej 18 przystanków). Cena biletu miesięcznego wzroście ze 120 do 140 zł (obszar jednej gminy) i ze 136 zł do 164 zł (na terenie wszystkich 10 gmin Związku). Wpływy ze sprzedaży biletów są jednym z elementów finansowania komunikacji autobusowej i w dużej mierze niewystarczającym. Główny ciężar spoczywa na barkach gmin, które pokrywają, chociażby koszty przejazdów ulgowych, czy bezpłatnych dostępnych dla określonej w regulaminie grupy pasażerów. Dlatego też kolejnym krokiem Zgromadzenia MZK (wszystkich gmin członkowskich) jest decyzja o podniesieniu stawki dotacji wpłacanej do Związku przez gminy. Wzrosła ona z 7,30 zł za zrealizowany kilometr do 7,50 zł. 12.04.2022

Wracają odwiedziny pacjentów w wodzisławsko-rydułtowskim szpitalu. Dyrekcja Powiatowego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rydułtowach i Wodzisławiu Śl. podjęła decyzję w sprawie zniesienia zakazu odwiedzin na oddziałach szpitalnych. Odwiedziny pacjentów będą możliwe, jednak pod pewnymi warunkami. Odwiedziny są możliwe codziennie, ale w wyznaczonym czasie, a konkretnie między 15.00 a 17.00. Jak zwraca uwagę szef wodzisławsko-rydułtowskiej lecznicy, w szpitalu nadal obowiązuje reżim sanitarny. Oznacza to, że osoba wchodząca na teren lecznicy powinna mieć założoną maseczkę, nie powinna wykazywać objawów chorobowych, a z odwiedzanym pacjentem powinien być utrzymany dystans. Dla bezpieczeństwa wprowadzone zostanie również ograniczenie dotyczące liczby osób odwiedzających pacjentów. Do odwołania jednego pacjenta może odwiedzić w tym samym czasie tylko jedna osoba odwiedzająca. Dyrektor Kowalik zwraca uwagę, że w czasie odwiedzin istnieje możliwość uzyskania informacji o stanie zdrowia pacjenta. Informację te można także uzyskać telefonie. 12.04.2022

Potężna kraksa na Rymera w Radlinie. Wyglądało bardzo groźnie. Dwa samochody osobowe zderzyły się na ul. Rymera w Radlinie. Do kolizji doszło około godz. 13.00 w niedzielę 17 kwietnia. Na miejsce zadysponowano dwa zastępy strażaków z JRG Rydułtowy, jeden zastęp z OSP Biertułtowy, a także pogotowie i policjantów (także w nieoznakowanym radiowozie). Po przybyciu na miejsce służb, sprawdzono stan osób podróżujących pojazdami. Zespół ratownictwa medycznego określił stan podróżujących szczególnie dwójki dzieci. Skończyło się jednak na strachu, bez poważnych obrażeń. Policjanci badają szczegóły zajścia. Strażacy pomogli w uprzątnięciu jezdni z pozostałości pojazdów oraz przesunięciu wraków. Droga była zablokowana na czas akcji. 17.04.2022

Już niebawem ruszy program "Kołem po Śląsku". Rower weźmiesz do pociągu bezpłatnie
Dzięki zadaniu "Kołem po Śląsku" możliwy będzie bezpłatny przewóz roweru lub niezłożonej i nieumieszczonej w pokrowcu hulajnogi w pociągach spółki Koleje Śląskie. Nadrzędnym celem zadania jest promowanie ekologicznej i przyjaznej dla środowiska formy transportu. Sam projekt polega na tym, że:
1. przez 7 dni w tygodniu do zakupionego i ważnego biletu jednorazowego na przejazd przysługiwać będzie bezpłatny przewóz 1 niezłożonej i nieumieszczonej w pokrowcu hulajnogi;
2. w weekendy, od godziny 15:00 w piątek do godziny 24:00 w niedzielę (do północy), do zakupionego i ważnego biletu jednorazowego na przejazd przysługiwać będzie bezpłatny przewóz 1 roweru (w ramach dostępnej puli miejsc na rower w danym składzie kolejowym).
Zadanie potrwa do wyczerpania puli dostępnych środków (w ramach przyznanego mu budżetu), jednak nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego, w którym ten projekt jest realizowany. Sama pula środków na pokrycie kosztu przewozu rowerów oraz niezłożonych i nieumieszczonych w pokrowcu hulajnóg wynosi 250.000 zł. Dodajmy, że przedsięwzięcie dotyczy połączeń kolejowych realizowanych przez spółkę Koleje Śląskie wyłącznie na terenie województwa śląskiego. 22.04.2022

Szukają sprawcy kradzieży w punkcie skupu złomu. Mężczyzna włamał się do kontenera skąd ukradł szlifierkę kątową, klucz udarowy i zestaw kluczy gwiazdkowych. Komisariat Policji w Rydułtowach prowadzi dochо-

dzenie w sprawie kradzieży z włamaniem do kontenera. Do zdarzenia doszło w dniu 1 listopada 2021 roku, na terenie punktu skupu złomu przy ul. Mickiewicza w Rydułtowach. Osoby, które rozpoznają sprawcę proszone są o kontakt z rydułtowską Policją pod numerem telefonu 32 457 52 14 lub osobiście w Komisariacie Policji w Rydułtowach. 22.04.2022

Związki zawodowe wodzisławskiego szpitala sprzeciwiają się wysokości abonamentu za wjazd na teren szpitala. 25 złotych miesięcznie. To kwota abonamentu ustalona dla pracowników szpitala w Wodzisławiu i Rydułtowach, umożliwiająca im wjazd i parkowanie na terenie lecznicy. Z jej wysokością nie zgadzają się związki zawodowe, które złożyły skargę na działalność Rady Społecznej Szpitala za wyrażenie pozytywnej opinii do projektu uchwały określającej wysokość abonamentu. Główny zarzut dotyczył tego, że kwota 25 złotych nie była konsultowana ze związkami zawodowymi i że jest najwyższa w całym naszym regionie. Skarga była rozpatrywana przez Komisję Skarg i Wniosków przy Radzie Powiatu Wodzisławskiego. Ta uznała ją za bezzasadną. Co ciekawe, głos za przyjęciem takiego stanowiska oddała Barbara Połednik, która równocześnie jest członkinią Rady Społecznej Szpitala i radną powiatu. Jednak jak podkreślają prawnicy z wodzisławskiego starostwa to sytuacja, którą dopuszczają przepisy, bo opinia komisji skarg i wniosków nie jest wiążąca, ostateczną decyzję w sprawie wniesionej skargi podejmie Rada Powiatu na sesji 27 kwietnia. Barbara Połednik nie prowadziła tego punktu na komisji, zrobił to wiceprzewodniczący, tym samym nie prezentowała swojego zdania na ten temat. Jak podkreślają prawnicy, skarga nie dotyczy jej personalnie. W tej skardze związki zawodowe przytaczają stawki, jakie obowiązują pracowników okolicznych szpitali. W Jastrzębiu ta opłata do tej pory była najwyższa: to 15 złotych miesięcznie, w Rybniku 10, podobnie w Żorach. Bezpłatny parking mają pracownicy raciborskiej lecznicy. 29.04.2022

Sobota z alpakami w Rydułtowach. Przy okazji można pomóc. Sobota (30.04.) z alpakami w Rydułtowach to kolejna okazja w regionie, by spędzając atrakcyjnie wolny czas i pomóc w zebraniu pieniędzy na leczenie małego Mikołaja z Wodzisławia. To 3-miesięczny niemowlak, który walczy z rdzeniowym zanikiem mięśni, czyli SMA i pilnie potrzebuje wsparcia, by móc skorzystać z terapii genowej.

30 kwietnia od godz. 15.00 w Rydułtowach na terenie zagrody "Szczęśliwe Alpaki" przy ul. Gajowej 45A odbył się Festyn Rodzinny z wieloma atrakcjami. Na festynie oprócz możliwości spędzenia czasu z radosnymi alpakami, zaplanowano wiele atrakcji, takich jak m.in.: dmuchańce, radiowóz policyjny z maskotką śląskiej Policji - Sznupkiem, malowanie buziek, pieczenie kiełbasek i grill, mini sesja zdjęciowa, popcorn, słodkości i ciastka, balonowe zwierzątka. Wstęp będzie wynosić 20 zł od osoby - płatność na miejscu do specjalnej puszki-skarbonki. 29.04.2022.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów informuje o kontrolach grilli. Niestety w wielu przypakach wykryto nieprawidłowości. Uważaj, co kupujesz. W pierwszym kwartale 2022 roku inspektorzy zgodnie z planem dokonali oceny bezpieczeństwa grilli przenośnych: wielorazowych i jednorazowych. Kontrolę dokonano pod kątem prawidłowości oznakowania oraz cech mechanicznych. Sprawdzeniem objęto 51 przedsiębiorców, w tym: 23 placówki detaliczne wielkopowierzchniowe, 15 placówek detalicznych, 6 producentów, 3 sprzedawców hurtowych, 2 importerów, 2 pierwszych dystrybutorów. Łącznie skontrolowano 117 partii grilli. Zakwestionowano 37 partii produktów (co stanowi 31,6% wszystkich skontrolowanych). Z czego w 11 z nich stwierdzono wady stwarzające zagrożenie dla użytkowników. 02.04.2022

Rydułtowy ogłosiły konkurs na dyrektora RCK Feniks. Nowy dyrektor ma rozpocząć pracę 28 maja 2022 r. Decyzja ta wynika z planów emerytalnych dotychczasowej dyrektor RCK Feniks Janiny Chlebik-Turek. Wymagania stawiane kandydatowi to między innymi: co najmniej dwuletni staż pracy w instytucji kultury lub innych podmiotach realizujących zadania z zakresu przedsięwzięć kulturalnych lub dwuletnia współpraca z instytucją kultury w zakresie spraw programowych bądź programowo-organizacyjnych; znajomość lokalnych środowisk twórczych. Kandydat powinien posiadać znajomość problematyki będącej przedmiotem działalności samorządowych instytucji kultury oraz zasad organizacji i funkcjonowania instytucji kultury. Do zadań dyrektora będzie należeć: kierownictwo i nadzór w bieżących sprawach działalności organizacyjnej, statutowej, finansowej, gospodarczej i administracyjnej instytucji; pełnienie obowiązków pracodawcy w rozumieniu Kodeksu Pracy w stosunku do pracowników zatrudnionych w Rydułtowskim Centrum Kultury „FENIKS” w Rydułtowach; dbałość o właściwe i gospodarne wykorzystanie mienia i majątku Rydułtowskiego Centrum Kultury „FENIKS” w Rydułtowach; przedstawianie organizatorowi planów, sprawozdań, raportów i analiz związanych z zakresem działalności instytucji; sporządzanie planu finansowego; podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków finansowych na działalność statutową instytucji; wydawanie w obowiązującym trybie zarządzeń i regulaminów wewnętrznych; współdziałanie z innymi instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwijania i zaspakajania potrzeb kulturalno-oświatowych społeczeństwa; reprezentowanie instytucji na zewnątrz. Dokumenty aplikacyjne należy składać w zamkniętych kopertach z podanym adre-

sem zwrotnym, osobiście w siedzibie Urzędu Miasta Rydułtowy lub przesłać pocztą na adres: Urząd Miasta Rydułtowy, ul. Ofiar Terroru 36, 44–280 Rydułtowy z dopiskiem na kopercie: „Dotyczy konkursu na stanowisko Dyrektora Rydułtowskiego Centrum Kultury „FENIKS" w Rydułtowach". Aplikacje powinny wpłynąć do Urzędu Miasta do dnia 16 maja 2022 roku do godz. 12:00. 02.04.2022

Międzynarodowy Dzień Strażaka. 4 maja strażacy obchodzą swoje święto. Jest to okazja do złożenia życzeń za ich ofiarną służbę. Maj tradycyjnie jest miesiącem ochrony przeciwpożarowej. Wynika to faktu, iż 4 maja obchodzimy święto św.Floriana, patona strażaków, hutników, koksowników oraz wszystkich ludzi mających związek z ogniem. Święty Florian był żołnierzem, w roku 304 wstawił się prześladowanymi legionistami chrześcijańskimi. W związku z tym wydarzeniem 4 maja 304 roku poniósł śmierć męczeńską w nurtach rzeki Enns. Straż Pożarna cieszy się bardzo wielkim zaufaniem społecznym. W powiecie wodzisławskim oprócz dwóch jednostek zawodowych (JRG Wodzisław Śląski i JRG Rydułtowy) wchodzących w skład komendy powiatowej PSP funkcjonują 33 jednostki ochotnicze, w niektórych zakładach działają również zakładowe straże pożarne. 04.05,2022

Na podstawie wiadomości z innych mediów zebrała J. Oleś

https://www.nowiny.pl/Rydultowy https://www.rydultowy.pl
https://www.faceboo.k.com https://www.radio90.pl/tag/rydultowy

Imprezy i uroczystości w ramach obchodów XXX lecia samorządności miasta

9-10 kwietnia - Jarmark Świąteczny. Pogoda nie rozpieszczała, lecz tą pierwszą imprezę uliczną na ul. Ofiar Terroru należy uznać za wszech miar udaną. **Sobota** - Gry i zabawy dla dzieci, warsztaty zdobienia kroszonek, degustacje żurku świątecznego, animacje dla dzieci, występ przedszkolaków przedszkola nr1 i 2, pieśni chóru Cecylia, rajd rowerowy, gawędy o zwyczajach popularnego Marka Szołtyska a wieczorem występ zespołu Wicyl Bend. Jeśli do tego dodamy wystawy rękodzieła, liczne kramy handlowe i niezłą frekwencję to zapowiadało się, że i **niedziela** będzie równie udana. I tak było: atrakcyjny przemarsz Orkiestry KWK Rydułtowy z majoretkami, znowu spotkania z ciekawymi ludźmi, wywiady, atrakcje sportowe z nagrodami, pokaz sztuk walki, rozstrzygnięcie konkursu na najpiękniejszą świąteczną witrynę (ten konkurs wygrała firma „Foto Ewa Baron"), „list gończy" ze świątecznym jajkiem dla dzieci, warsztaty zdobienia pierników, występ przedszkolaków przedszkola nr3 itp. .Niedzielne atrakcje dopełnił występ zespołu Gang Marcela z solistką Izabelą Kopias. Liczne sztandy i wystawki cieszyły się niezłym zainteresowaniem ale wart podkreślenia jest fakt, że nie żałowano też grosza na akcję charytatywną na rzecz dziecka Mikołaja Kubali chorego na SMA.

28 kwietnia - Uroczysta Sesja Rady Miasta-tą poprzedziła koncelebrowana z udziałem wszystkich rydułtowskich Proboszczów Msza św w kościele św. Jerzego. Poczty sztandarowe, pieśni chóru Cecylia, liczne Delegacje, zaproszeni Radni wszystkich kadencji, Władze Miasta, Powiatu, Senator Ewa Gawęda, Dyrektorzy biur poselskich i Przedstawiciele wszystkich organizacji, instytucji i zakładów pracy dopełniły podniosłości tej uroczystości zorganizowanej w intencji wszystkich Osób, które przyczyniły się do uzyskania samodzielności miasta w 1992 roku. Po mszy odbyła się właściwa część Sesji w Sali teatralnej RCK Feniks. Oprócz wymienionych już osób przybyli też Włodarze wszystkich gmin powiatu wodzisławskiego ale też Rybnika, Raciborza, Lysek, Gaszowic, Kornowaca co świadczy o uznaniu jakim cieszy się nasze miasto. Przybyły też delegacje z Czech (Orlowej) i Niemiec (Reken) - naszych miast partnerskich. Sesję poprzedziło wystąpienie dyrektor RCK „Feniks" Janiny Chlebik -Turek, która odczytała zarządzenie Wojewody o ogłoszeniu żałoby w woj. Śląskim z powodu tragicznych katastrof na jastrzębskich kopalniach i poinformowała, że przygotowane okolicznościowe występy artystyczne nie odbędą się. Zaczęła się właściwa część Sesji pod przewodnictwem Przew. Rady Miasta Lucjana Szwana, czyli sprawdzenie forum, zatwierdzenie porządku, po czym dwaj V-ce Przewodniczący Barbara Wojciechowska i Marek Wystyrk przywitali, wymieniając nazwiska i funkcje, wszystkich przybyłych (ponad 200 osób). Następnie Burmistrz Marcin Połomski zaprezentował filmik o Rydułtowach a w tym wywiady z byłymi Burmistrzami i Osobami związanymi z wydarzeniami sprzed XXX lat, które doprowadziły do tego, że miasto Rydułtowy odzyskało samodzielność i jakże się pozytywnie zmieniło przez te lata. Potem przyszedł moment na wyróżnienia. Wyróżnieniem „Złote Grabie" uhonorowano Rudolfa Warło i Stefana Jordana, Odznaczeniem Prezydenta RP Za zasługi w dziedzinie kultury, Srebrny Krzyż Zasługi Janinę Chlebik -Turek a Medalem Złotym za długoletnią Służbę Barbarę Laszczyńską. Honorową odznaką PZOSP w Wodzisławiu „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej Powiatu wodzisławskiego" odznaczono: Lucjana Szwana, Marcina Połomskiego, Bernarda Labuska. Odznaczenie „Za zasługi na rzecz honorowego krwiodawstwa i propagowania idei czerwonokrzyskich" otrzymali: Srebrny Krzyż Zasługi- Piotr Maciuga, BKZ Marcin Hoszycki, BKZ Franciszek Mitko. Sztandar Miasta Rydułtowy został ozdobiony Odznaką Honorową PCK IV stopnia. Po odśpiewaniu hymnu państwowego i wyprowadzeniu pocztu sztandarowego miasta bardzo liczne delegacje miast, gmin, organizacji, firm, składały gratulacje i życzenia na ręce Przewodniczącego i Burmistrza Miasta. W imieniu wszystkich samorządowców wystąpił Starosta Powiatu wodzisławskiego Leszek Bizoń a w uroczystości wręczania odznaczeń uczestniczyła Senator Ewa Gawęda. Liczne pamiątkowe zdjęcia różnych grup z Władzami naszego miasta a na zakończenie w dwu salach RCK odbył się poczęstunek dla przybyłych i oczywiście okazja do rozmów. Chcę powiedzieć, że taka rozmowa z moim udziałem odbyła się też z delegacją z Orlowej, pokłosiem czego jest zaproszenie naszego zespołu „Kliki" na występ w Orlowej 25 czerwca.

Henryk Machnik

Dopadło cię wiosenne przesilenie? Te zioła sprawią, że odzyskasz energię

Czas, gdy zima powoli już odchodzi, a wiosna wciąż jeszcze nie nadeszła, dla wielu osób bywa szczególnie trudny. Na przełomie pór roku możemy czuć się przemęczeni i osłabieni. Po jakie zioła warto sięgać, by odzyskać energię?

Powodem obniżenia nastroju i spadku energii jest to, co towarzyszyło nam przez ostatnich kilka miesięcy: ponura aura, brak słońca, nawracające infekcje, a także częstsze niż zwykle sięganie po tzw. comfort food – jedzenie, które poprawia humor, ale niestety bywa niezdrowe i tuczące. Jak odzyskać siły witalne i dobre samopoczucie? Z pomocą przyjdą odpowiednie zioła. Oto kilka roślin leczniczych znanych z tego, że pobudzają, dodają energii i rozjaśniają umysł. Zamiast sięgać po kolejną kawę, może warto wypróbować którąś z nich?

Żeń-szeń

To zioło od dawna stosowane jest w medycynie Dalekiego Wschodu. Zawarte w nim składniki aktywne, w tym zwłaszcza ginsenozydy, usuwają objawy zmęczenia, wzmacniają odporność na choroby i stres, pobudzają krążenie, usprawniają pracę serca, zwiększają libido oraz dotleniają mózg, poprawiając koncentrację i kojąc nerwy. Spowalniają również procesy starzenia się. Żeń-szeń jest także źródłem wielu mikro- i makroelementów oraz witamin. Ze względu na silne działanie nie powinny zażywać go kobiety w ciąży i karmiące piersią, a także osoby z zaburzeniami krzepliwości krwi i cierpiące na bezsenność. Przeciwwskazaniem są także niektóre nowotwory.

Ashwagandha

Ashwagandha, czyli witania ospała, nazywana jest również żeń-szeniem indyjskim i podobnie jak jej opisany wyżej chiński odpowiednik, należy do grupy adaptogenów – czyli składników wspomagających adaptację organizmu do trudnych warunków i chroniących przed zgubnymi skutkami stresu. Korzeń tej rośliny zawiera kilkadziesiąt związków bioaktywnych, które pomagają przy takich dolegliwościach, jak przewlekłe zmęczenie, kłopoty ze snem, obniżenie nastroju, nerwowość czy spadek odporności i energii. W przeciwieństwie do żeń-szenia ashwagandha nie powoduje jednak nadmiernego pobudzenia. Ze względu na brak badań potwierdzających bezpieczeństwo zażywania żeń-szenia indyjskiego w tym okresie, kobiety ciężarne i karmiące piersią nie powinny go zażywać. Nie należy łączyć tego zioła z alkoholem ani z lekami nasennymi, przeciwpadaczkowymi czy zawierającymi kodeinę lub opioidy.

Miłorząb japoński

Gingko biloba, inaczej miłorząb dwuklapowy, zwany także japońskim, znany jest jako zioło wspierające pracę mózgu. Ekstrakt z jego liści chroni komórki tego narządu przez niedotlenieniem, a także pozytywnie wpływa na krążenie i rozkurcza naczynia krwionośne. Zwiększa wydolność – zarówno psychiczną jak i fizyczną, poprawia pamięć i koncentrację. W czasie przesilenia wiosennego może ułatwić codzienne funkcjonowanie. Warto jednak wziąć pod uwagę, że najskuteczniejsze są długotrwałe, kilkumiesięczne kuracje z zastosowaniem tej rośliny. Kto powinien unikać miłorzębu? Ciężarne i matki karmiące, osoby zażywające środki przeciwzakrzepowe lub przeciwdrgawkowe, oraz te zaburzeniami krzepnięcia krwi.

WSZYSTKO O ZDROWIU

Korzeń maca

Maca (pieprzyca peruwiańska) to andyjska roślina uprawiana już w czasach inkaskich. Podobnie jak wyżej wymienione zioła, również należy do adaptogenów. Dostarcza organizmowi cennych aminokwasów, witamin, minerałów i antyoksydantów. Reguluje gospodarkę hormonalną, działa przeciwzapalnie i dotlenia narządy, dzięki czemu wzmacnia odporność, zwiększa wydolność organizmu, pomaga walczyć ze stresem, poprawia samopoczucie, dodaje energii i usprawnia procesy myślowe. Uważana jest także za afrodyzjak. Tego zioła powinny unikać osoby borykające się z chorobami tarczycy i nerek, stosowanie go przy nadciśnieniu wymaga natomiast konsultacji lekarskiej.

Rozmaryn

Nie trzeba sięgać po egzotyczne produkty, by dodać sobie energii. Rodzimy rozmaryn to coś więcej niż przyprawa: wyciągi z tej rośliny mają właściwości przeciwutleniające, przeciwzapalne, przeciwbólowe i pobudzające. Poprawiają krążenie, podnoszą ciśnienie, usuwają senność i uczucie przemęczenia. Możemy dodawać rozmaryn do potraw lub stosować pozyskane z niego olejki eteryczne, dodając kilka kropel do kąpieli, kominka aromaterapeutycznego czy nawilżacza powietrza. Stosowany w ten sposób rozmaryn nie powoduje skutków ubocznych. Można pić także napar z tej rośliny, lepiej jednak unikać go w ciąży i podczas miesiączki, ponieważ może nasilać krwawienie.

Różeniec górski

Popularna nazwa tej rośliny brzmi: arktyczny korzeń, pochodzi ona bowiem z wysokogórskich terenów półkuli północnej. Jej działanie jest z jednej strony uspokajające, z drugiej – pobudzające. Różeniec łagodzi stres i objawy depresji, działa adaptogennie, dodaje sił witalnych, poprawia koncentrację, przywraca jasność umysłu i chęci do życia. Niweluje skutki przemęczenia. Należy uważać, by go nie przedawkować. Może wówczas powodować nadmierne pobudzenie i bezsenność. Nie jest zalecany kobietom w ciąży i podczas laktacji, ze względu na brak odpowiednich badań.

https://kobieta.onet.pl/wiadomosci/wiosenne-przesilenie-jakie-ziola-pomagaja-odzyskac-energie/dw9vvf6

Węgiel stał się nowym złotem. "Całkowita zmiana układu sił"

Wojna spowodowała ogromne problemy podażowe na światowych rynkach węgla - wynika z opracowania Agencji Rozwoju Przemysłu (ARP). Jej zdaniem kolejny miesiąc w roku 2022 r. zapoczątkował etap całkowitej zmiany dotychczasowego "układu sił" na całym międzynarodowym rynku tego surowca.

"Podczas gdy rynek jeszcze nie odpracował strat wynikających z kryzysu wywołanego pandemią Covid-19, narastający z każdym tygodniem konflikt rosyjsko-ukraiński, potęguje problemy podażowe na niewyobrażalna skalę. Do tego perspektywa ograniczenia dostaw rosyjskiego gazu wskutek wstrzymania przez Niemcy certyfikacji gazociągu Nord Stream 2 wspieranego przez Gazprom, doprowadziło do niezwykle napiętych fundamentów tego rynku" - czytamy w opracowaniu ARP.

Rynek węgla zdaniem Agencji Rozwoju Przemysłu

ARP podaje, że węgiel rosyjski, który do tej pory zaspokajał potrzeby odbiorców zarówno Azji-Pacyfiku jak i Atlantyku, został niemal całkowicie wyparty z międzynarodowego rynku węgla, a co gorsza możliwość zastąpienia go innym odpowiednikiem zarówno pod względem tonażu, jak i jakości, na chwilę obecną jest mało prawdopodobna.

"Mimo iż rosyjscy producenci węgla energetycznego nie znaleźli się na ogłoszonej pod koniec lutego liście sankcji, jakie nałożyło USA, a państwa członkowskie UE i Wielka Brytania również ich nie nałożyły, to większość nabywców obawiała się pozyskiwać ładunki rosyjskiego pochodzenia niezależnie od ich dostępności. Ponadto niespełna dwa tygodnie wcześniej rosyjski producent Kuzbassrazrezugol ogłosił siłę wyższą w dostawach węgla, ponieważ ograniczona przepustowość kolei doprowadziła do załamania dostaw węgla do północno-zachodnich portów Rosji. Również tureccy odbiorcy wstrzymali zakupy rosyjskiego węgla do czasu wyjaśnienia sankcji i innych potencjalnych działań odwetowych wobec Rosji" - czytamy w opracowaniu ARP, które podajemy w oryginale.

ARP podaje, że inwazja Rosji na Ukrainę nastąpiła w czasie, gdy dostępność ładunków spot z innych źródeł, w tym z Kolumbii, USA, Australii i RPA, pozostaje bardzo ograniczona.

"Oznacza to, że nabywcy w północno-zachodniej Europie i szerzej pojętym regionie Morza Śródziemnego oraz odbiorcy tego surowca z rynku Azji Północo-Wschodniej w tym głównie Japonii, będą mieli trudności z zastąpieniem ewentualnych zakłóceń w dostawach z Rosji. Ogromna niepewność na rynku i brak alternatywy dla rosyjskich wolumenów spowodował, że ceny na przestrzeni całego miesiąca osiągały nienotowane na dotychczasową skalę poziomy" - napisano.

https://www.money.pl/gielda/wegiel-stal-sie-nowym-zlotem-calkowita-zmiana-ukladu-sil-6745067530656352a.html

GALA 2022 KULTURY I SPORTU

54 osoby - 8 w obszarze kultury (jedną z nagrodzonych osób w tym obszarze był Prezes Towarzystwa Miłośników Rydułtów Henryk Machnik) **oraz 46 w dziedzinie sportu** - otrzymało w tym roku **Nagrody Powiatu Wodzisławskiego.** Dodatkowo jedna osoba otrzymała Wyróżnienie w Dziedzinie Sportu. Laury wręczono podczas gali zorganizowanej w Rydułtowskie Centrum Kultury Nagrody wręczyli: starosta Leszek Bizoń, przewodniczący rady powiatu Adam Krzyżak, wicestarosta Tadeusz Skatuła, członkowie zarządu powiatu: Kornelia Newy, Krystyna Kuczera, wiceprzewodniczący rady powiatu Robert Wala oraz przewodnicząca Komisji Oświaty, Kultury i Sportu Gabriela Kiełkowska.
Relacja z Gali: https://bit.ly/3FlnZ60. Zachęcamy do obejrzenia.

W majowym numerze „KLUKI", zamieszczam wiersze autorstwa: Jolanty Walencik, Bartosza Mikołaja Ryszka, oraz moje.
Jako że 26-go maja obchodzimy Dzień Matki, życzę wszystkim Mamom, Mateńkom i Mamusiom, wszystkiego co w życiu dobre i piękne.

Z serdecznym poetyckim pozdrowieniem
Ewa Wierzbinska-Kloska

Z nadzieją

przytulam policzek do czasu
jak ożywiona wskazówka
do uśpionego cyferblatu
by w pamięci odrodzić piękne chwile

wypatrując spadającej gwiazdy
proszę o dobroć i pojednanie
czekam a ziemia się obraca

wsłuchana w echa losu
odkładam zakwas na nowy chleb
z nadzieją nie domykam drzwi
bo tylko kamienie nie mają serca

25.09 2020 r, Jolanta Walencik

W stronę szczęścia

spoglądaj w przyszłość z optymizmem
nie martw się o nic tak po prostu
pracuj z myślami swym umysłem
a poprowadzą cię do wzlotu

bo kiedy myślisz pozytywnie
twój żywot nagle barw nabiera
i gaśnie w tobie negatywne
a w swojej głowie nie narzekasz

doceń to wszystko co przychodzi
bądź uczniem w każdym doświadczeniu
bo jest to cechą ludzi mądrych
tych niebojących się już przeszkód

bo każda chwila ma znaczenie
nawet gdy bólem cię dotyka
może być łaską odkupieniem
chociaż jest dla nas bardzo przykra

napełnij ducha siłą Słowa
i uwierz w to że możesz wzlecieć
tam gdzie Królestwo jest od Boga
gdzie każda chwila kipi szczęściem

17.11.2021 Bartosz Mikołaj Ryszka

*** * ***

na półce stoi zdjęcie
na nim ty Matuś pośród bzów
i konwalii
takie inne od innych fotografii

pełne ciepła bez smutnej zadumy
z uśmiechem patrzysz oczami
w których mieszkała miłość

delikatnie dotykam pożółkłej
fotografii
a raczej ładnie wyrzeźbionych
ust

wiesz Mamo mimo upływu lat
brakuje mi często wypowiadanych
przez ciebie słów -
kocham cię moja maleńka córeńko

Ewa Wierzbinska-Kloska

Matczyne dłonie

delikatne i przejrzyste
jakby utkane z niebieskich
pajęczych nitek

splecione w jedność
z Bogiem
w cichych modlitwach

cudownie uśmierzały ból
ocierały słone krople
z twarzy

gładziły najdelikatniej
po włosach

i jak płatki tulipanów
zamykały w troskliwym
uścisku

Ewa Wierzbinska-Kloska

marzenia

czym byłby bez nich świat
echem wspomnień
z przepełnionym uśmiechem
dziecka

za czymś co zostało gdzieś na dalekim
brzegu życia

rozbudzone w bezsenną noc
nabierają nowych kształtów
w kokonie mojej
duszy

Ewa Wierzbinska-Kloska

Gabinety Specjalistyczne na ul. Strzelców Bytomskich 9 w Rydułtowach służą pomocą tel. +48 691 101 688

Wizyty prywatne:

- **Chirurgia**
- **Dermatologia**
- **Urologia**
- **Reumatologia**
- **USG, Doppler, Radiologia**
- **Kosmetologia**
- **Trychologia**
- **Podologia**
- **Poradnia dietetyczna DIETIKON**

świętujemy RAZEM 30 lat miasta Rydułtowy

Ulica Ofiar Terroru

14.00-15.00 Parada Orkiestry KWK Rydułtowy z majoretkami połączona z koncertem
15.15-16.15 Plener malarski – organizator SRiON,
16.30-17-30 Gry, zabawy, konkursy – prowadzenie SRiON
17.30-17.45 Taniec liniowy zespołu z Pszowa
Inne atrakcje: wystawa zdjęć ul .Ofiar Terroru ,zdjęcia retro-E Baron

Scena

14.00 Przywitanie, prowadzenie; Alicja Kołodziej, Dorota Rak
15.00-15.45 Występy przedszkolaków, solistów CZELODKI ,zespołu SP4
15.50-16.20 Występy zespołów: DZIMIERZANKI i KLIKI MACHNIKA
16.25-16.40 Występ zespołu tanecznego RCK Feniks
16.45-17.30 Prezentuje się pokolenie 50- i 70-latków, a w tym; kabaret CIAPROKI – „Emeryt w sanatorium", 70-latki; pokaz mody; „Kobieta wyzwolona" kawały kobiet i mężczyzn,piosenka
17.45-17.55 Wręczenie nagród za konkursy, występ zespołu „GOŁĘŻANKI"
17.55-19.00 występ zespołu KOKOSZYCZANKI oraz KLIKI MACHNIKA z pieśniami biesiadnymi.
18.45-21.00 Występ zespołu PELETON z solistką Paulina ŚWIERCZEK z programem, „Światowe przeboje" – organizator RCK Feniks.

Organizator: Urząd Miasta Rydułtowy – Realizacja ;Towarzystwo Miłośników Rydułtów przy współpracy ze Stowarzyszeniem Rodzin i Osób Niepełnosprawnych, Orkiestrą KWK Rydułtowy, Przedszkolem nr 4, SP4, RCK Feniks i przedsiębiorcami; HMP Weronika Szynk, Foto Baron.

ŚWIĘTUJMY RAZEM!

Biesiada Rydułtowska pod „Szarlotą"

14 maja 2022 godz. 14.00
Ul. Ofiar Terroru

zapraszamy

Sprzedaż ekogroszku z KWK Piekary, workowany i luzem wraz z dostawą.

Tel: 501 538 428
www.transstal.eu

Przypominamy naszym czytelnikom, że siedziba KLUKI oraz Towarzystwa Miłośników Rydułtów znajduje się w Rydułtowach, na ulicy Plebiscytowej nr 47 na I piętrze, nad apteką!

Zapraszamy!

Serdecznie zapraszamy wszystkie zainteresowane osoby do działania w Towarzystwie Miłośników Rydułtów, panów do „Kliki Machnika", chętnych do pracy w „Kluce" i muzeum oraz ludzi mających nowe, ciekawe pomysły! Jesteśmy codziennie w naszej nowej siedzibie, w dawnym budynku administracji szpitala na I piętrze.

„Nie umiera tan kto trwa w sercach i pamięci naszej"

29 kwietnia pożegnaliśmy
Naszego kolegę, członka TMRu

Ś.P. Antoniego Piła

OSOBĘ, KTÓRA PRZEZ WIELE LAT WSPIERAŁA SPRZĘTOWO I FINANSOWO
NASZE TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW
A ZWŁASZCZA WYDAWANĄ GAZETĘ „KLUKA".

Na długo pozostanie w naszej pamięci.

Rodzinie i wszystkim bliskim
składamy wyrazy głębokiego współczucia
Pozostajemy w bólu z całą Rodziną zmarłego

Zarząd TMR
oraz Redakcja „KLUKI"

Składamy najserdeczniejsze życzenia urodzinowe majowym solenizantom!!
A są to:

1. Jerzy Jankowski,
2. Bogusława Jędrośka,
3. Regina Kałuża,
4. Joanna Maciejewska,
5. Jan Niedziela,
6. Bernadeta Oślizły,
7. Andrzej Pikos,
8. Jan Połomski,
9. Arkadiusz Skowron
10. Alojzy Stebel,

We wtorek 3 maja o godz. 14.00 uroczystą mszą św. w pszowskiej Bazylice rozpoczęły się oficjalne obchody Święta Konstytucji oraz rocznicy wybuchu III Powstania Śląskiego. Złożone zostały wieńce w miejscach pamięci przy rynku a o godz. 16.00 została przeprowadzona inscenizacja walk podczas I Powstania Śląskiego i rozstrzelania pszowskich powstańców (parking dolny przy rynku w Pszowie). Potem w Parku Jordanowskim rozpoczął się Festyn 3-Majowy z występami zespołów regionalnych i tanecznych, wystawą sprzętu militarnego, stoiskami handlowymi i innymi atrakcjami. Odbył się koncert zespołu „Harmonic".

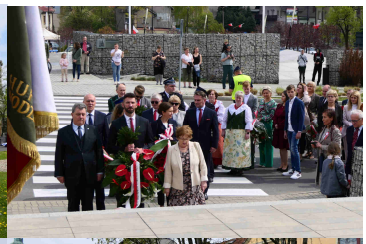

Rydułtowy świętowały 30-lecie samorządności miasta. Były medale, wyróżnienia i gratulacje samorządowców. Uroczysta sesja rady miejskiej w Rydułtowach odbyła się w czwartek 28 kwietnia 2022 roku w RCK „Feniks". Licznie przybyli zaproszeni goście, w tym byli i obecni włodarze oraz radni, przedstawiciele jednostek miejskich, szkół, instytucji, zaproszeni licznie samorządowcy z innych gmin i powiatów, organizacji pozarządowych z wielkim zainteresowaniem uczestniczyli w uroczystej jubileuszowej sesji. Z uwagi żałobę związaną z tragicznymi wydarzeniami, które miały miejsce w śląskich kopalniach zrezygnowano z wcześniej zaplanowanych występów artystycznych. Po otwarciu sesji i przyjęciu porządku obrad uczczono minutą ciszy pamięć zmarłych samorządowców, ofiar konfliktu zbrojnego na Ukrainie i tragicznie zmarłych górników kopalni „Pniówek" i „Zofiówka". Podczas sesji dokonano również wręczenia wyróżnień oraz odznaczeń. Wyróżnieniem „Złote Grabie" zostali odznaczeni Rudolf Warło i Stefan Jordan. Odznaczeniem Srebrnego Krzyża Zasługi i Medalu za Długoletnią Służbę zostali uhonorowani Janina Chlebik-Turek i Barbara Laszczyńska. Odznakę honorową „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej Powiatu Wodzisławskiego" otrzymali Lucjan Szwan i Marcin Połomski, wręczono również odznaczenia członkom i działaczom Polskiego Czerwonego Krzyża, otrzymali je Piotr Maciuga, Marcin Hoszycki i Franciszek Mitko. Odznaczono również sztandar Miasta Rydułtowy.

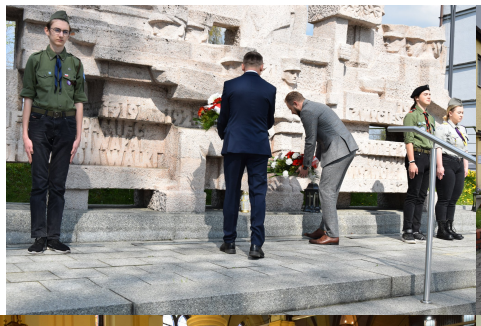

UROCZYSTA SESJA
RADY MIASTA RYDUŁTOWY
z okazji jubileuszu
30-LECIA SAMORZĄDU
MIASTA RYDUŁTOWY

30 lat miasta
świętujemy RAZEM!
Rydułtowy

30 lat miasta
świętujemy RAZEM!
Rydułtowy

30 lat miasta
świętujemy RAZEM!
Rydułtowy

30 lat miasta
świętujemy RAZEM!

30 lat miasta
świętujemy RAZEM!
Rydułtowy

30 lat miasta
świętujemy RAZEM!
Rydułtowy

30 lat miasta
świętujemy RAZEM!
Rydułtowy

W sobotę 9 kwietnia w Rydułtowach odbył się pierwszy dzień imprezy „Jarmark Świąteczny - Spotkania ze znanymi Ślązakami" w ramach projektu norweskiego „W cieniu Szarloty". Wydarzenie trwało też w niedzielę 10 kwietnia. Wydarzeniu temu przyświecało kilka celów. Pierwszym była integracja mieszkańców i możliwość zakupu ciekawych ozdób i wyrobów na święta. Drugim było wsparcie Mikołaja Kubali chorego na SMA, bo dochód ze sprzedaży na części stoisk był przeznaczony na rzecz zbiórki pieniędzy dla maluszka. Trzecim celem było natomiast ożywienie ulicy Ofiar Terroru. To właśnie centralna arteria Rydułtów została zamknięta na czas imprezy dla ruchu samochodowego, a scenę ulokowano tuż przy ulicy. Grał zespół Winyl Band, a ekipa Astrohunters zaprezentowała pokaz astronomiczny. W drugim dniu odbyły się spotkania z Izabelą Kapias, Łukaszem Miką i Markiem Szołtyskiem. Były pokazy sztuk walki, przemarsz orkiestry, degustacja żurku wielkanocnego i rozstrzygnięcie konkursu na najpiękniej przystrojona witrynę sklepową.

Jubileusze małżeńskie w Gminie Lyski 2022

W dniu 06.04 br. na terenie gminy po raz kolejny odbyła się uroczystość wręczenia Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie parom, które obchodziły swój Jubileusz w 2021 roku. To była piękna i doniosła uroczystość. W sumie aż 39 par małżeńskich w terenu gminy Lyski świętowały złote, diamentowe i żelazne gody. Swoją 50 rocznicę ślubu obchodziły 33 pary, 60 rocznicę ślubu obchodziło 5 par, natomiast najdłuższy staż małżeński 65 lat małżeństwa obchodziła 1 para. Z tej okazji spotkały się z Wójtem Gminy Lyski Grzegorzem Grytem, który złożył im serdeczne gratulacje i życzenia.

Uroczystość rozpoczęła się od części oficjalnej, podczas której Wójt Gminy Lyski wręczył oznaczenia za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Medal przyznawany jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na mocy ustawy osobom, które przeżyły 50 lat w jednym związku małżeńskim. Jest to niezwykłe docenienie i wyróżnienie.

Szanownym Jubilatom wręczono także kwiaty, dyplomy, legitymacje i drobne upominki. Uroczystość odbyła się w Lokalu „STODOŁA" w Adamowicach, a Naszym Jubilatom w tym dniu towarzyszyły uśmiechy na twarzy i dobra energia.

Pary obecne na uroczystości wręczenia medali z okazji 50 rocznicy ślubu:

Zofia i Czesław Lipiński, Teresa i Stanisław Niedziela, Aniela i Hubert Kostka, Magdalena i Krystian Zawisz, Maria i Jan Wawoczny, Aniela i Roman Ryszka, Maria i Emil Smykała, Jadwiga i Stanisław Gądek, Magdalena i Paweł Kasprzak, Małgorzata i Eugeniusz Mielniczuk, Janina i Franciszek Dyrszka, Małgorzata i Andrzej Jendrzejczyk, Aniela i Paweł Sternadel, Rozalia i Józef Istel, Lidia i Antoni Brzezinka, Bernadeta i Marian Hajzyk, Wanda i Franciszek Durczok, Maria i Krystian Widenka, Maria i Jan Musioł, Irena i Zbigniew Podleśny, Grażyna i Mieczysław Pytel, Urszula i Henryk Pompa, Anna i Józef Kolarczyk, Anna i Jan Gawron.

Pary obecne na uroczystości z okazji 60 rocznicy ślubu:

Irena i Zbigniew Węglorz, Anna i Ferdynand Myszak, Urszula i Henryk Wolnik.

Wszystkim Jubilatom gratulujemy pięknego stażu małżeńskiego oraz życzymy szczęścia i mnóstwa miłości na kolejne lata!

Wyścig MTB BIKE RACE LYSKI

W dniu 10.04. br. wszystkim Nam towarzyszyły niezwykłe emocje! Sezon rowerowy w Gminie Lyski rozpoczął się bardzo intensywnie! Wszystko za sprawą wyścigu MTB BIKE RACE LYSKI. Wyścig odbywał się w dwóch kategoriach HOBBY i PRO. Trasa HOBBY miała dystans 36 km i wzięło w niej udział aż 144 zawodników, natomiast trasa PRO była trasą bardziej wymagającą, miała 58 km, a w wyścigu wzięło udział 70 zawodników. Pomimo niskiej temperatury wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem. Zawodnicy pokazali fantastyczną kondycję. Podczas wydarzenia można było spotkać zarówno młodzież jak i nieco starszych zawodników oraz niezastąpionych kibiców, co niezwykle nas cieszy.

W wydarzeniu brały udział służby mundurowe, ratownicy medyczni, Ochotnicze Straże Pożarne oraz strażnicy gminni, którzy wykonali niezastąpioną pracę i zabezpieczali całe wydarzenie, dbając o bezpieczeństwo naszych zawodników. Dziękujemy im za ich pracę i zaangażowanie.

Szczególne podziękowania także dla Przemysława Donczak oraz Jarosława Bluszcz głównych organizatorów MTB BIKE RACE LYSKI! To dzięki im mogliśmy się wspólnie bawić podczas tej imprezy sportowej.

Moje rozważania.

Jest koniec kwietnia i pierwsza udana impreza na ul. Ofiar Terroru - czyli 2 dniowy Jarmark Świąteczny, bo po pierwsze dopisała pogoda, wszyscy współorganizatorzy imprezy spisali się na medal i najważniejsze dopisała nasza rydułtowska publika. Załączamy w gazecie część zdjęć, które potwierdzają moje słowa, bo wielu wątpiło czy uda się wszystko zorganizować z uwagi na parkujące samochody. Przed nami kolejna impreza — „Rydułtowska biesiada pod Szarlotą". Już od godz. 14.00tej, którą rozpocznie defiladą Orkiestra KWK Rydułtowy. Program bardzo bogaty dla dzieci, dorosłych i seniorów, chociaż jedno planowane działanie nie „wypaliło" tj planowana wycieczka na Szarlotę z uwagi na zagrożenie gazami wydobywającymi się z płaskiej części hałdy, gdzie trwa usuwanie zapożarowanych ognisk i rekultywacja. Już teraz składam gorące podziękowania wszystkim zespołom, które wystąpią na biesiadzie i przepraszam te zespoły, które zgłosiły chęć udziału w biesiadzie. To pokazuje, że współpraca między zespołami regionalnymi w naszym regionie jest dobra a nasze miasto traktowane jest jako lider w organizacji różnorodnych przedsięwzięć kulturalnych z których czerpią wzory do naśladowania. Chcieliśmy też odnowić współpracę z Rybnicką Radą Seniorów, która przez ostatnie 2 lata praktycznie nie działała ale niestety Rada nie rozwinęła jeszcze zbytnio działalności więc nasza inicjatywa jest na razie w zawieszeniu. To przykre bo dotąd uważaliśmy, że to właśnie Rybnik przoduje! W naszym regionie odbędzie się sporo imprez, uroczystości w końcówce kwietnia i w pierwszych dniach maja. W naszym mieście w dniu 28 kwietnia uroczystości związane z obchodami XXX-lecia samorządności miasta a w tym uroczysta msza św. w kościele św. Jerzego a potem okolicznościowa Sesja Rady Miasta w RCK Feniks z licznym udziałem Gości. O tej uroczystości reportaż kol…….. Z kolei 5 maja w RCK Feniks odbędzie się - Gala wręczania Nagród Powiatu Wodzisławskiego w dziedzinie Kultury i Sportu. Odbędą się też imprezy w Wodzisławiu, Radlinie, Pszowie i innych gminach. W ramach współpracy między zespołami na zaproszenie zespołu Pszowiki nasza Klika wystąpi 3 maja w Pszowie. O tych imprezach w następnym numerze — dotyczy też opisu rzeczywistej oceny zagrożenia w otoczeniu Szarloty, bo firmy dokonujące rekultywacji nie ukrywają tego, że boją się faktu zatrucia osób, które nielegalnie wchodzą na Szarlotę i dlatego zaprosili naszych przedstawicieli Redakcji na wizję w otoczeniu Szarloty. Wyczulenie na zagrożenia związane z eksploatacją górniczą jest ogromne, wszak mamy katastrofalną tragedię na jastrzębskich kopalniach jakich nie notowaliśmy od wielu lat. W ogóle daje się odczuć niepokój wielu ludzi związanych z trwającą wojną w Ukrainie i obawą czy ta nie przeniesie się do nas, obawy o dostawy węgla (zwłaszcza ekogroszku), dostawy gazu, o coraz bardziej rosnące ceny a tego nie ukryją nawet najwspanialsze imprezy i uroczystości, chociaż pozwalają choć na jakiś czas oderwać te czarne myśli od siebie. W naszym mieście i w sąsiednich gminach gościmy sporo uchodźców z Ukrainy. Na ogół przyjmowani są przez naszych mieszkańców z dużą życzliwością i pomocą. Niezwykłą pomoc świadczą nasi emerytowani nauczyciele, (Członkinie TMRu), którzy w Oratorium św. Józefa prowadzą dla kilkudziesięciu ukraińców naukę języka polskiego co jest podstawą między innymi dla poszukiwania pracy. W naszych szkołach uczy się już kilkadziesiąt dzieci i warto się zainteresować jak przebiega integracja. Jak widać Obywatele i samorządy stanęły na wysokości udzielania pomocy ofiarom wojny ale ta pomoc zapowiada się na dłuższy okres i tu musi być większa rola organów państwowych, choć w mediach Władze starają się pokazywać, że to Państwo najbardziej dba o uchodźców.

Henryk Machnik

Nie marnujmy ciepła

Nie trzeba marznąć, żeby korzystać z ciepła rozsądniej. Wystarczy zastosować te same metody, które sprawdzają się przy używaniu wody, czy prądu. Korzystaj z ciepła wtedy, kiedy jest ci ono potrzebne. A gdy nie korzystasz, ograniczaj zużycie. W pustym pomieszczeniu, w którym nikt nie przebywa, nie ma potrzeby nadmiernego ogrzewania. Wydaje się to całkiem rozsądne, jednak - jak pokazują badania większość z nas przegrzewa mieszkania. A jak przekonuje Polskie Towarzystwo Alergologiczne, najzdrowiej żyje się w 20 stopniach.

www.20stopni.pl

20 STOPNI
DLA KLIMATU

Ciepłownia Tydułowy

CIEPŁO SYSTEMOWE

PATRONAT
PTA
Polskie Towarzystwo Alergologiczne

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Rydułtowy, ul. Tetmajera 150
tel. 32 72 94 068, 32 72 94 933

Poradnie lekarskie prowadzone w ramach podpisanych kontraktów z NFZ

Lekarza POZ, Ginekologiczno-położnicza, Dermatologiczna, Okulistyczna, Laryngologiczna, Leczenia bólu, Neurologiczna, Urazowo-ortopedyczna, Leczenia uzależnień, Medycyny paliatywnej, Hospicjum domowe,

Poradnie lekarskie prowadzone w ramach usług komercyjnych (odpłatnych)

- Panele Fotowoltaiczne (Longi, Suntech, Vsun, Ecodelta, Jolywood oraz wiele innych)
- Inwertery (w tym mikroinwertery Hoymiles),
- Pompy ciepła
- Grzejniki i Folie na podczerwień,
- Piece na pellet,
- Pellet,
- Magazyny Energii.

BEST EKO
44-280 Rydułtowy, ul. Gajowa 20
Tel: 799 169 992
e-mail: bestekopl@gmail.com

KORZYŚCI:

- Zakup razem z montażem
- Dofinansowanie
- Liczne promocje
- Dla każdego klienta karta do Kauflandu z ustaloną kwotą (każdy zakup u nas powoduje doładowanie karty).

Zapraszamy do naszego biura

GRUPA FIBRA Sp. Z o.o.
Twoje biuro nieruchomości
Grupa Fibra Sp. z o.o.

Sprawdź nas:)

Chcesz kupić
lub sprzedać nieruchomość?

Zadzwoń: tel.: 668 714 406

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Rydułtów, Rydułtowy, ul. Plebiscytowa 47, tel. +48 515 828 453; Kolegium Redakcyjne (tel. +48 514 430 689, +48 510 791 300); Red. Nacz. Joanna Rusok, Z-ca Red. Nacz. M. Stebel, Sekretarz: W. E. Jankowska, członkowie: H. Machnik, S. Brzęczek, J. Majer, J. Oleś, A. Kołodziej, Ł. Majer, Ewa Wierzbińska-Kloska;
e-mail: kluka.tmr@interia.pl; nasza strona: www.tmrrydultowy.pl; Redaktor wydania: Joanna Rusok, komputerowy skład gazety: Janina Oleś. Zdjęcia na zlecenie TMR wykonują: FOTO BARON Rydułtowy, FOTO SYCHA Rydułtowy, fotoreporterzy: Bernadeta Oślizły, Damian Bizoń, Roman Gunia. Druk gazety: MZ Druk Radlin
Materiały zamieszczone w „Kluce" są zastrzeżone. Redakcja nie odpowiada za treść nadesłanych do druku korespondencji. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji nadesłanych tekstów.